

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Maja Kranjec

Poročanje medijev o ledeni ujmi februarja 2014 v Sloveniji

Diplomsko delo

Ljubljana, 2015

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Maja Kranjec

Mentor: red. prof. dr. Marjan Malešič

Poročanje medijev o ledeni ujmi februarja 2014 v Sloveniji

Diplomsko delo

Ljubljana, 2015

Zahvala

*Zahvaljujem se mentorju red. prof. dr. Marjanu Malešiču za pomoč in nasvete pri nastajanju diplomske
naloge.*

*Prav tako se zahvaljujem svoji družini in partnerju
za spodbudo in motivacijo in ker verjamejo vame.*

Medijsko poročanje o ledeni ujmi februarja 2014 v Sloveniji

Februarja 2014 je v Sloveniji prišlo do pojava žleda, ki je resno poškodoval infrastrukturo in močno prizadel gozd. Kljub pravočasnemu opozarjanju se tej naravni nesreči ni bilo mogoče izogniti. Na težko preizkušnjo je postavila gasilce, civilno zaščito, Slovensko vojsko in mnoge druge akterje, težko nalogo pa so imeli tudi mediji. V slovenskih časopisih je bilo o katastrofalnih posledicah žleda napisanega veliko, še več pa so o tem pisali na spletu. Mediji so pisali o vsakodnevnom delu gasilcev, civilne zaščite in vojakov, ki so se spopadali s posledicami, ki jih je pustila ledena ujma. Nekaj očitkov je bilo na prepozno vključevanje Slovenske vojske v proces soočanja s krizo, ljudje pa so bili zelo zadovoljni s pomočjo gasilcev in civilne zaščite. Krizno komuniciranje mora potekati med organizacijami, ki nadzorujejo krizo, zelo pomembno pa je tudi komuniciranje organizacij z javnostjo, ki je bilo učinkovito, pravočasno in verodostojno. Temelj dobrega komuniciranja je predvsem preverjenost informacij in pravočasnost, te dve lastnosti lahko najboljše zadovoljita oba medija hkrati. Medijsko poročanje je bilo obsežno in celovito, zadostilo je potrebo ljudi po informacijah.

Ključni pojmi: ledena ujma, žled, komuniciranje z mediji, sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Media reporting about ice storm in Slovenia on February 2014

There was a phenomenon of ice in Slovenia on February 2014 which severely damaged infrastructure and affected forests. The avoidance was impossible in spite of timely warning. firefighters, civil protection, Slovenian armed forces and many other operators were put to a difficult ordeal also media. There was a lot of news written in Slovenian newspapers about the catastrophic consequences of ice storm and even more news on the web. Media was writing about firefighters, civil protection and armed forces's everyday struggle with the consequences of the ice storm. There were only some reproaches about late incorporation of Slovenian armed forces in the proces of confronting with the crisis, but people were very satisfied with the help of firefighters an civil protection. Crisis communication must expire between organizations controlling the crisis, but it is also very important to communicate with the public, which has been effective, in time and credible. The basic of good communication are verified informations and punctuality. Media reporting was extensive and integrated and it meet the people's needs for information.

Keywords: ice storm, ice, media communication, disaster management system.

Kazalo

1	Uvod.....	6
2	Metodološki okvir	7
2.1	Predmet proučevanja	7
2.2	Cilji proučevanja	8
2.3	Raziskovalna vprašanja	8
2.4	Metode dela	8
2.5	Temeljni pojmi	9
3	Teoretični okvir	10
3.1	Krizno komuniciranje.....	10
3.2	Vloga medijev	13
3.3	Delovanje medijev v krizi	14
4	Analiza vsebine člankov.....	15
4.1	Poročanje tiskanih medijev	15
4.1.1	Slovenske novice.....	15
4.1.2	Dnevnik	17
4.1.3	Delo	19
4.1.4	Večer	21
4.1.5	Sklep o poročanju tiskanih medijev	23
4.2	Poročanje elektronskih medijev	24
4.2.1	Slovenske novice.....	25
4.2.2	Dnevnik	27
4.2.3	Delo	30
4.2.4	Večer	33
4.2.5	Sklep o poročanju elektronskih medijev	34
5	Sklep.....	35
6	Literatura	39

1 Uvod

Naravne nesreče so v zadnjem času vedno pogostejše, kar lahko predvsem pripišemo zelo spreminjajočem se okolju, v katerem živimo. Slovenijo naravne nesreče prizadenejo pogosto, med tiste, ki povzročijo veliko škodo, pa prištevamo tudi ledeno ujmo, ki je Slovenijo prizadela januarja in februarja 2014. Hude posledice je pustila po celotni Sloveniji, močno je uničila veliko gozdnih površin, škodo je povzročila tudi na objektih, prizadeti so bili ljudje, katerim so padajoča drevesa uničila lastnino in domove. O tej tematiki je bilo v času trajanja ledene ujme napisanega veliko, prav tako so o tem veliko poročali mediji, zato sem se odločila, da raziščem, ali je bilo medijsko poročanje ustrezno, objektivno, pravočasno, verodostojno in celovito. Glede na to, da so na pomoč priskočili tudi vojska, gasilci in civilna zaščita, sem svojo raziskavo posvetila tudi temu, ali so bili omenjeni in kakšno vlogo so imeli po mnenju medijev. Veliko prebivalcev je čakalo na pomoč, saj vsega niso mogli narediti sami, zaprtih je bilo veliko cest, nekateri niso imeli dostopa do svojih domov, spet drugi zaradi ovir na cestah svojih domov niso mogli zapustiti, bili so »odrezani od sveta«. V takih situacijah so mediji zelo pomembni, saj tistim, ki so »odrezani od sveta« nudijo informacije o dogajanju okoli njih in drugod. Tisti, ki niso mogli zapustiti svojih domov, so lahko o dogajanju po Sloveniji in v njihovi bližini izvedeli le iz medijev, tiskanih in elektronskih. Prav tako pa mediji tudi sporočajo, kako naj se ljudje odzovejo v določeni situaciji, da je škoda čim manjša.

Ledena ujma 2014 je bila vsekakor »izredno specifičen varnostni dogodek, ki je daleč presegel dosedanje izkušnje kriznih razmer na področju, tako zaščite in reševanja kot tudi delovanja države na vseh ravneh« (Svete in Malešič 2014, 8).

Zapisanega ne moremo zanikati, saj je bila večina Slovenije zaradi izrednega vremenskega dogodka ohromljena, veliko ljudi je trepetalo za svoja življenja, saj so bili na nekaterih delih, predvsem tistih v bližini gozdov in hribov, ljudje močno ogroženi zaradi padajočega drevja. Gasilci, mediji, civilna zaščita so opozarjali ljudi, naj se umaknejo, če je le možno, ali pa naj čim več časa preživijo čim nižje v hišah, saj bi bili tako najmanj ogroženi. Ko se je znočilo, pa je vse postajalo hujše, saj ljudje niso mogli mirno zaspiti, saj so se bali, kaj se lahko zgodi. Velik problem pa je nastal predvsem, ko je ogromno gospodinjstev ostalo brez električne energije, ki je v današnjih časih ključni vir ogrevanja in nasploh zelo pomemben za preživetje. Ljudje so ponekod dolgo ostali brez elektrike zaradi polomljenih električnih drogov in posledično pretrganih električnih kablov. To težavo so delno reševali z uporabo agregatov,

vendar Slovenija nima veliko agregatov večjih moči, zato je za pomoč zaprosila Evropsko unijo, pri tem pa je tudi zelo pomagala sosednja Avstrija, prav tako pa je k nam poslala tudi nekaj svojih vojakov, ki so bili v veliko pomoč.

V diplomski nalogi se bom predvsem posvetila temu, kako so mediji zadovoljili potrebe prebivalcev po informacijah in temam, ali so bili gasilci, civilna zaščita in Slovenska vojska dovolj prisotni pri pomoči med ledeno ujmo in kasneje, ko je bilo treba urediti in počistiti veliko cest in gozdnih poti, saj jih je bilo veliko težko ali celo neprevoznih. Na kratko bom povzela poročanje medijev o ledeni ujmi, hkrati pa bom preučila verodostojnost, pravočasnost, objektivnost in celovitost medijskega poročanja, saj so mediji v času krize oz. naravne nesreče večinoma najpomembnejši in najbolj verodostojen vir informacij. Nekaj pozornosti pa bom namenila tudi gasilcem, civilni zaščiti in vojski, predvsem njihovi vpletenosti pri pomoči med in po ledeni ujmi. Nato pa bom še primerjala poročanje elektronskih in tiskanih medijev, kje so bile stične točke, in na katerih točkah so se razlikovali.

2 Metodološki okvir

2.1 Predmet proučevanja

Predmet proučevanja v diplomski nalogi je krizno komuniciranje oz. komuniciranje medijev s prebivalstvom na primeru ledene ujme, ki je prizadela Slovenijo februarja 2014. Ledena ujma se v Sloveniji pojavi na vsakih nekaj let, v taki razsežnosti kot leta 2014 pa na vsakih 10 do 20 let, nazadnje se je to zgodilo leta 1996/97. Ledena ujma februarja 2014 je prizadela skoraj celotno območje Slovenije, razen Prekmurja, predvsem pa je za nekaj dni popolnoma ohromila normalen način življenja.

Pri medijskem poročanju sem se osredotočila tako na tiskane medije kot elektronske medije, kasneje pa sem poročanje obeh primerjala glede na način poročanja, verodostojnost in pravočasnost. Prav tako pa sem pregledala tudi razna poročila, ki so bila objavljena na to temo. Pri tiskanih medijih sem na začetku zbrala vse članke, jih datumsko razvrstila, nato pa preučila natančnost poročanja, pravočasnost, verodostojnost in objektivnost. Pri elektronskih virih sem članke iskala glede na ujemanje besed, in sicer žled, žledolom in ledena ujma. Zanimalo pa me je tudi, kakšno vlogo so imeli pri pomoči in soočanju z žledolomom civilna zaščita, vojska, gasilci ter ali so mediji to vlogo prikazali kot pomembno in učinkovito.

Krizno komuniciranje ima v takih situacijah izjemno pomembno vlogo, predvsem z vidika obveščanja javnosti o dogajanju v zvezi z naravno nesrečo in njenih razsežnosti.

2.2 Cilji proučevanja

Cilj diplomske naloge je proučiti objektivnost poročanja, odzivanje in delovanje medijev v primeru ledene ujme februarja 2014, predvsem pa bom analizirala vsebino člankov, objavljenih v različnih medijih, tiskanih in elektronskih. Osredotočila sem se predvsem na naslednje tiskane medije: Slovenske novice, Dnevnik, Delo in Večer. Pri elektronskih medijih pa sem pregledala spletne objave prej omenjenih tiskanih medijev ter portal 24ur.com. Zanimalo me je, na kakšen način so poročali tiskani mediji in ali je bilo poročanje tiskanih medijev v koraku s časom in kako se je poročanje tiskanih medijev razlikovalo od poročanja elektronskih medijev. Pri elektronskih medijih me je zanimalo, ali je bilo poročanje verodostojno in celovito, saj se članki pri elektronskih medijih lahko spreminjajo in v njih lahko stalno kaj dodajajo. Pri poročanju obeh pa me je zanimalo, kakšno vlogo so pripisali gasilcem, civilni zaščiti in slovenski vojski, če sploh kakšno.

2.3 Raziskovalna vprašanja

Po predhodnem pregledu literature sem si zastavila naslednja raziskovalna vprašanja.

- 1) Ali je bilo poročanje medijev objektivno, pravočasno, verodostojno in celovito?
- 2) Ali so bile sile, kot so civilna zaščita, gasilci in Slovenska vojska, omenjene v medijih in kako je bila prikazana njihova vloga?
- 3) Katere so bile skupne točke in na katerih se razhaja poročanje tiskanih in elektronskih medijev, kateri so bolj objektivni, pravočasni, verodostojni in celoviti?
- 4) Katere se prednosti in slabosti poročanja elektronskih medijev ob naravni nesreči?

2.4 Metode dela

Diplomska naloga je sestavljena iz dveh delov in sicer teoretičnega dela, v katerem sem uporabila predvsem primarne in sekundarne vire, analizo pisnih in elektronskih virov ter deskriptivno metodo, s katero so pojasnjeni in opisani pojmi, ki so temeljni za diplomsko nalogo. V drugem, empiričnem delu, pa bom analizirala vsebino medijskega poročanja o ledeni ujmi, ki je februarja 2014 prizadela Slovenijo, za kar sem uporabila sekundarne vire, metodo analize in sinteze ter empirično metodo. Kasneje bom primerjala poročanje tiskanih in

elektronskih medijev, predvsem se bom osredotočila na objektivnost, pravočasnost, verodostojnost in celovitost poročanja obeh, ter primerjala pozitivne in negativne strani poročanja obeh tipov medijev.

2.5 Temeljni pojmi

Žled oz. ledena ujma

»Žled tvori plast ledu, ki lahko polomi električne in telefonske daljnovode ter lomi veje dreves. Ledena prevleka pokrije ceste, tirnice in letališke vzletno/pristajalne steze, kar onemogoča vožnjo, rezultati pa so zamude vlakov in zaprtja letališč« (Agencija Republike Slovenije za okolje: Naravne nesreče, 2014). Sama bi pri tem dodala še druge možne posledice, kot so uničenje gozdov, infrastrukture, možne so tudi smrtne žrtve.

Žled je led, ki se nabere bodisi na dele rastlin, bodisi na predmete in zgradbe. Nastane, ko dežuje ali rosi pri temperaturah pod lediščem oz. ko padavine v tekoči obliki padajo na podhlajeno podlago. Navadno pri taki temperaturi sicer sneži, vendar v določenih vremenskih razmerah kljub temu padavine padajo v tekoči obliki. Žled oz. žledenje najpogosteje nastane po obdobju hladnejšega vremena ob dotoku toplejšega in vlažnega zraka v višinah (Sinjur in drugi 2010, 121–122).

»Žled je vremenski pojav, ki nastane, ko se v hladni polovici leta dež pri prehodu skozi spodnje, zaradi toplotnega obrata hladnejše plasti zraka ohladi pod ledišče, a ne zamrzne. Šele ko se podhlajena kapljica dotakne zamrzlih tal, drevja ali drugih predmetov, primrzne na podlago in postopoma lahko nastane težak ledeni oklep. Najpogosteje se pojavlja na nadmorski višini med 500 in 1000 metri, še največkrat tam, kjer se prepletajo vplivi sredozemskega in celinskega podnebja« (Sušnik 2014a, 18).

Mediji

Mediji so odpiralci in razlagalci dogodkov, ki jih sami ne bomo osebno izkusili in o katerih sami (večinoma) nimamo oblikovanih mnenj in stališč. V času krize pa postanejo mediji nepogrešljivi, saj so najpomembnejši in najbolj verodostojen vir informacij. Na njih se obračamo, saj predvidevamo, da so njihovi zapisi dogodkov resnični, da so napotki za ravnanje, ki nam jih ponujajo najboljši način, kako se spopasti s krizo in kako ukrepati, da zavarujemo sebe in svoje premoženje. Mediji so za ljudi, ki jih je prizadela kriza, primarni vir informacij, njihovo verodostojnost redko preverjajo. Pomembno pa je tudi sodelovanje med

mediji in institucijami, katerih primarna naloga sta zaščita in obveščanje potencialno prizadete javnosti. Torej, da te institucije pravočasno in učinkovito komunicirajo z mediji. Mediji nimajo pomembne vloge le med krizo, ampak tudi pred njo in po njej. Pred krizo lahko mediji vnaprej opozorijo nanjo, da se lahko ljudje nanjo pripravijo, v nekaterih primerih jo lahko tudi preprečijo ali pa vsaj omilijo njeno razsežnost in posledice (Malešič in drugi 2006, 65). Mediji na javnost ne vplivajo le z izbiro ustreznih informacij, vendar predvsem z načinom njihove interpretacije (Malešič in drugi 2006, 70).

Krizno komuniciranje

Komuniciranje je v najširšem pomenu kakršno koli verbalno ali ne verbalno vedenje ene osebe, ki ga zazna druga oseba, s katero prva komunicira (Novak 2000, 252). Krizno komuniciranje pa je ena ključnih prvin procesa upravljanja in vodenja v sodobnih zapletenih krizah. Gre za »verbalno, vizualno in/ali pisno interakcijo med organizacijo in javnostjo (običajno prek množičnih občil) pred, med in po negativnem dogodku (krizi)« (Malešič 2006, 293–296).

3 Teoretični okvir

3.1 Krizno komuniciranje

Krizno komuniciranje je ena od sestavin kriznega upravljanja in vodenja (KUV). KUV se ponavadi odvija v informacijskem kaosu, pod pritiskom množičnih medijev, v stresnih razmerah ter ob pomanjkanju natančnih informacij, to pa so le nekatere od ključnih značilnosti (Malešič 2004, 432). Najbolj znano pravilo pri kriznem komuniciranju je: povej vse in povej hitro. Vendar v praksi to pogosto pozabijo ali ne upoštevajo. V krizi ni pomembna količina informacij ampak predvsem kakovost in vir informacij (Malešič in drugi 2006). Odzivanje odgovornih akterjev na krizo mora biti pravočasno in učinkovito, kar je bistvenega pomena pri soočanju s krizo. Komuniciranje je proces izmenjave informacij, vedno poteka v socialnem okolju in vzbuja določene reakcije. Nekateri avtorji v zvezi s kriznim komuniciranjem uporabljajo tudi termin mediazacija (Malešič in drugi 2006, 15), s katerim poudarijo vlogo množičnih medijev. Njen pomen je, da imajo množični mediji in javnost veliko potrebo po hitrih in natančnih informacijah, ponujenih iz verodostojnega vira. Mediji imajo zelo pomembno vlogo, saj imajo lahek dostop do prizadetih krajev, zato tudi povezujejo te kraje z zunanjim svetom. Povzemajo predvsem subjektivno obliko krize.

Mediizacija pa ni najbolj skladna s tradicionalno definicijo krize, ki se meri z objektivnimi pokazatelji, kot so število ponesrečencev oz. materialna škoda.

Novak (2000, 254) krizno komuniciranje poimenuje krizni odnosi z javnostmi, opredeli jih kot »posebno področje odnosov z javnostmi, ki zajema predvidevanje potencialnih kriznih dogodkov, pripravo nanje, reševanje kriz in komuniciranje s prizadetimi in drugimi ključnim javnostmi organizacije ter po krizno ocenjevanje ukrepov«. Med temeljne značilnosti krize Novak uvršča nenadnost, negotovost in časovni pritisk. Ključnega pomena za uspeh kriznega komuniciranja je priprava načrta kriznega komuniciranja, ta mora biti kratek, jedrnat in prožen, da zagotavlja uspešno delovanje ne glede na razvoj krize (Novak 2000). Krizno komuniciranje dobro razdelita tudi Ruff in Aziz (Malešič in drugi 2006, 17), ki ga iz njegovih generičnih vidikov razdelita na štiri prvine: pripravljenost na krizo in načrtovanje komuniciranja, pozornost do opozoril, ki napovedujejo krizo, vseobsežnost obveščanja v krizi in popolno informiranje vpletenih akterjev.

Pri kriznem komuniciranju z množičnimi občili sta pomembna dva vidika, in sicer zagotavljanje uradnih informacij občilom s strani pristojnih in poročanje množičnih občil oz. medijska konstrukcija dogodkov. Pomembno pri tem je, da je čim manj prepuščeno interpretaciji poročevalca, saj bi se to lahko bistveno razlikovalo od dejanskega stanja, da pa to lahko dosežemo morajo biti informacije verodostojne in zadostne. Informacije, ki prihajajo od ustanov, ki so odgovorne za reševanje krize, morajo biti preverjene, verodostojne. Pomembno pa se je izogniti prezgodnjim informacijam o možnih posledicah krize, saj bodo mediji tem podatkom posvetili največ pozornosti (Malešič in drugi 2006).

Novak (2000, 170) opozarja, da mora biti izdelan načrt kriznega komuniciranja, ki mora vsebovati predvidevanje in prepoznavanje potencialnih kriznih razmer, oblikovanje krizne komunikacijske skupine, prepoznavanje vpletenih javnosti v kriznem položaju, oblikovanje komunikacijske strategije in taktike, določitev in usposabljanje uradnega govorca ter pripravo kriznega komunikacijskega centra.

Številne študije kažejo, da je skrbno načrtovano in profesionalno vodeno komuniciranje z javnostjo eden od pogojev za hitro in učinkovito reševanje krize.

Temelj za uspešno krizno komuniciranje je zahteva po prepričljivosti in zaupanju, ki premagujeta nujni informacijski kaos. Nosilci tega zaupanja pa so uradni viri, kot ministrstvo za okolje in prostor in uprava za zaščito in reševanje (Humar 2003).

V literaturi lahko zasledimo tudi pojem komuniciranje o nevarnosti, ki je sintagma pojma krizno komuniciranje. Gre za namerno izmenjavo znanstvenih informacij med zainteresiranimi strankami, ki je usmerjeno v obvladovanje okoljskih ali zdravstvenih nevarnosti (Malešič in drugi 2006, 13–14).

Razlikujemo štiri področja uporabe tega pojma:

1. Obveščanje in izobraževanje, kjer gre za neusmerjeno, a namerno dejavnost, prek katere laična javnost prejme uporabno in pojasnjevalno informacijo.
2. Spodbujanje vedenjskih sprememb in sprejemanje zaščitnih ukrepov uporabljamo:
 - a. kadar raziskave kažejo, da so določena vedenja, dejavnosti ali razmere nevarne za ljudi hočejo oblasti svetovati javnosti, naj blaži nevarnost;
 - b. kadar javnost podcenjuje nevarnost.
3. Objavljanje opozoril o nevarnosti in nujnih informacij je usmerjeno k oskrbi javnosti z obvestili o nevarnosti. Razlikujemo komuniciranje pred krizo, ki naj bi obveščalo o njej, preden se zgodi, ter komuniciranje med njo, ko je ta neizbežna, se dogaja ali pa se je pravkar zgodila.
4. Izmenjava in skupni pristop k nevarnosti je namenjen izmenjavi obvestil in skupnemu pristopu državljanov, vlade in drugih k nevarnosti«.

Ko nastopi kriza, je vpletenih veliko ljudi in skupin (gasilci, civilna zaščita, vojska, organi zaščite in reševanja, ...), če želimo, da je njihova pomoč res učinkovita morajo med sabo komunicirati. Quarantelli (Malešič in drugi 2006, 53–55) poudarja, da mora biti pretok informacij zagotovljen v petih smereh: (1) znotraj organizacijski pretok informacij, (2) med organizacijski pretok informacij, (3) informacijski pretok od organizacij k javnosti, (4) informacijski pretok od javnosti k različnim organizacijam, (5) informacijski pretok med različnimi sistemi organizacij. V našem primeru se osredotočimo na tretji vidik, torej kako informacije prehajajo od organizacije k javnosti. Tu mora le malo organizacij komunicirati s celotno populacijo, v času nesreče pa morajo organizacije ljudem posredovati različne informacije, saj jih ljudje potrebujejo. Velikokrat pa so sporočila, namenjena javnosti, jasna le osebjem v organizaciji, pogosto izpuščajo za prebivalce pomembne podrobnosti. Načrtovanje lahko predvidi določene splošne vsebine, podrobnosti pa ostajajo stvar taktičnega premisleka. Krizno komuniciranje postaja vedno bolj raziskovano in vse bolj učinkovito zaradi velikega števila kriz, ki se dogajajo. Ne glede na vse pa krizno komuniciranje predstavlja ključno točko pri upravljanju s krizo, saj so ljudje brez kriznega komuniciranja prepuščeni samim sebi. Pri

komuniciranju je zelo pomembno vnaprejšnje opozarjanje na katastrofo, krizo, saj se bodo tako prebivalci na njo lahko pripravili ali jo celo preprečili. Lahko pa povzroči nasprotno in zavlada vsesplošna panika, kar lahko celotno situacijo poslabša.

V krizah potreba po informacijah hitro narašča, torej morajo biti informacije redne, verodostojne in organizacije morajo biti pripravljene na vsaka vprašanja. Komuniciranje v krizi naj bi bilo zato hitro, odzivno, proaktivno, konsistentno, odprto, izražalo naj bi sočutje in intenzivno sledilo informacijskim potrebam javnosti. Najslabše v krizi pa je tišina in molk, saj tako organizacije kažejo, da krize ne nadzorujejo, ne delujejo v javnem interesu in skrivajo informacije (Malešič in drugi 2006).

Williams (Malešič in drugi 2006, 157) pojasni, da je pomembno opozarjanje na naravne nesreče in piše, da je »opozorilo sporočilo, oddano pred nesrečo, ki opisuje grožnjo na jasn in poseben način ter prejemnikom ponuja ustrezne zaščitne odzive«. Opozorilo, ki je izdano pred nevarnostjo, ni namenjeno seznanjanju s podrobnim načrtom ukrepanja, vendar je njegov glavni namen opis nevarnosti, predviden čas izbruha ter priporočilo ustreznega prilagajanja situaciji. Torej predhodno poda potrebna navodila ljudem, ki so lahko ogroženi.

3.2 Vloga medijev

Mediji imajo pri KUV vse pomembnejšo vlogo, saj vplivajo na javno podobo dogodkov in tudi na način, kako se oblasti ukvarjajo s krizo. Ključnega pomena je, da imajo akterji KUV produktiven odnos z množičnimi mediji, brez manipulacije in prisile, kajti če je komunikacija uspešna, mediji sodelujejo pri reševanju krize. Vloga medijev v krizi se povečuje, saj lahko pri krizi pomagajo ustvarjati, oblikovati, prav tako pa jo lahko tudi končajo. Od velikosti krize, njene bližine, pričakovanih posledic, števila žrtev, materialne škode in odgovornosti pa je odvisna količina medijskega poročanja (Malešič in drugi 2006). Quarantelli (Malešič 2006, 295) meni, da je povečan pomen množičnih medijev v procesu opredeljevanja krize dober, vendar opozarja pred napačnim sklepom, saj če gre dejansko za krizo, še ne pomeni, da ne obstaja, če nima medijske pozornosti.

Vloga medijev je informiranje javnosti o dogajanju, poteku reševanja oziroma omejevanju krize, preprečevanju poslabšanja situacije, predvsem pa morajo paziti, kako poročajo, da ne vzpostavijo vsesplošne panike. Mediji definirajo, katere teme so pomembne in katere ne (Pajnik 2013).

3.3 Delovanje medijev v krizi

V času krize so mediji večinoma najpomembnejši in najbolj verodostojen vir informacij. Na njih se zanašamo, saj predpostavljamo, da je tisto, kar nam sporočajo, res in so napotki za ravnanje, ki jih podajo, najboljši način, kako se spopasti s krizo in kako ukrepati, da bi zavarovali sebe in svoje okolje (Malešič in drugi 2006, 65). Woodyard (Malešič in drugi 2006, 17) razlaga pravila učinkovitega kriznega komuniciranja, le-to naj bi javnost obravnavalo kot partnerja, poznalo potrebe javnosti in različnih množičnih medijev, skrbelo za načrtovanje in sprotno evaluacijo ter zagotovilo enostavno, jasno in verodostojno sporočanje informacij.

Krizo definirajo mediji, ponujajo možne razloge dogodkov, nedvomno pa predstavljajo enega najvplivnejših kanalov za komuniciranje med javnostjo in različnimi ustanovami, ki upravljajo in nadzorujejo krizo. Za krizo je značilno, da jo je težko nadzorovati in obvladovati ter da je nepričakovana. Najtežje pa je predvideti vse posledice krize. Če gre za naravne krize – naravne nesreče, gre za dogodke, ki jih nihče ne more v celoti preprečiti, torej zanje ni krivca. V takih primerih komuniciranje z javnostmi lahko pomaga tako, da opozarja na možnost naravnih kriz, ljudem pa svetuje kako naj v določeni situaciji ravnajo, lahko pa jim podajo navodila, kako najbolje preprečiti poškodbe oz. zaščititi objekte in svoja življenja (Malešič in drugi 2006, 140). Ko mediji poročajo o naravnih nesrečah, se pogosto obračajo na strokovnjake, kateri naj bi ocenili in komentirali dogodke, ukrepe ali podali napotke, kako se s krizo soočati in kaj narediti za zmanjšanje tveganja (Malešič in drugi 2006, 128).

Odgovorni informacije v izrednih razmerah posredujejo tudi v drugačnih kontekstih, saj nekatere podatke z ne množičnimi posredniki namenijo določenim interesnim skupinam.

V procesu kriznega komuniciranja je več problemov, najprej se soočamo z zbiranjem, izbiranjem, obdelavo in pretokom informacij, kasneje pa nastanejo novi problemi, ki se nanašajo na odprtost, legitimnost in verodostojnost teh informacij. Verodostojnost je ključni dejavnik učinkovitega komuniciranja, ki pa ga je težko oceniti, povezan je z različnimi dejavniki, na katere vplivajo številne osebnostne in socialne spremenljivke (Malešič 2006, 296).

Verodostojnost in legitimnost akterjev KUV pri množičnih občilih in v očeh javnosti sta ključni nalogi uspešnega vodenja in upravljanja v krizi (Porfiriev in Svedin 2002). Pomembno je ohranjati pobudo ter biti proaktiven in odprt pri zagotavljanju informacij javnosti prek

množičnih občil. Hkrati je pomembno takoj reagirati na povratno informacijo iz okolja. Krizno komuniciranje in verodostojnost se torej nanašata predvsem na odnos med razpoložljivimi informacijami, njihovim pravočasnim in ustreznim razširjanjem ter zaznavami krize in akcijami za njeno rešitev (Brändström v Malešič 2004, 17).

4 Analiza vsebine člankov

Analiza je potekala na dveh različnih tipih medijev in sicer sem analizirala tiskane in elektronske medije, nato sem jih med seboj primerjala. Primerjava je potekala predvsem glede na način poročanja, pravočasnost in verodostojnost. Gre za dva različna tipa poročanja, saj pri elektronskem poročanju vse poteka mnogo hitreje pri tiskanih medijih, pri časopisih gre le za dnevno poročanje. Tako je število elektronskih člankov večje, medtem ko je člankov iz časopisov manj. Pri analizi tiskanih medijev sem se osredotočila predvsem na časopise Delo, Slovenske novice, Dnevnik in Večer, pri elektronskih pa spletne strani omenjenih časopisov. V nadaljevanju sem najprej opisala poročanje tiskanih medijev, posamezno vsak časopis, kasneje sem podala sklep o poročanju tiskanih medijev nasploh, nato pa sem enako naredila še pri elektronskih medijih.

4.1 Poročanje tiskanih medijev

Tiskani mediji so z objavljanjem člankov pričeli različno. 1. februarja 2014 so s poročanjem pričeli Delo, Dnevnik in Večer. Slovenske novice so z objavo prav tako pričele 1. februarja, obsežno pa so pričeli pisati 3. februarja. Večer navaja le splošne novice ter na kratko opiše dogajanje po Sloveniji.

4.1.1 Slovenske novice

Kot sem prej omenila, so Slovenske novice z obsežnejšim poročanjem pričele šele 3. februarja. 1. februarja so žledu namenili le kratek članek, ki je le opozarjal na padajoča drevesa, ki uničujejo lastnino, ter da naj bomo pazljivi in raje ostajajmo doma, nekaj malega pove tudi o električnem mrku, ki je prizadel ljudi po celotni Sloveniji.

Članki imajo pogosto vabljive naslove, ki privabljajo bralce, vendar ne dobijo veliko koristnih informacij. Pogosto opisujejo zgodbe ljudi, ki so bili prizadeti v ujmi, kar ima lahko na njih pozitiven psihološki vidik, saj tako dobijo občutek, da v krizi niso sami, da se tudi drugi soočajo s podobnimi težavami. Težave ljudi in dogajanje pogosto opisujejo zelo osebno,

subjektivno. Osredotočijo se predvsem na solidarnost ljudi in gasilcev ter kako se je pokazalo, da ljudje v nesreči res stopijo skupaj in delujejo enotno. Zelo pogosto opisujejo, kako požrtvovalni so gasilci, civilna zaščita, gorski reševalci, zelo veliko je omenjenih prostovoljcev. Kasneje veliko poročanja namenijo poplavam, ki so prav tako ogrožale življenja ljudi, uničile veliko lastnine, nasploh povzročile ogromno škodo.

2. februarja 2014 na Agenciji Republike Slovenije za okolje (ARSO) razglasijo rdeči alarm, to pomeni najvišjo stopnjo ogroženosti, in sicer za območje celotne Slovenije. 4. februarja 2014 je v agrometeorološki napovedi dobro razloženo, kaj je žled in kako nastane, kakšno škodo je žled povzročil v zgodovini, nekaj o meteorološki napovedi, razloženi so pojmi: rumeni, oranžni in rdeči alarm. Podani so tudi napotki, kam se lahko ljudje obrnejo za informacije o vremenskih razmerah po Evropi. Članek je napisal dr. Andrej Sušnik, strokovnjak na področju meteorologije (Sušnik 2014a, 18). Veliko vlogo pri spopadanju in reševanju z nastalo situacijo pripisujejo predvsem gasilcem, civilni zaščiti in prostovoljcem, nekajkrat pa omenijo tudi pomoč Slovenske vojske, vendar pogosto pride do očitkov s strani prebivalcev o prepočasni odzivnosti le-te na nastalo naravno katastrofo, ki je pustošila po celotnem območju Slovenije. O smrtnih žrtvah, kot neposredni posledici žleda, ne poročajo. Smrtne žrtve pa so vseeno bile, in sicer pri popravljanju električne napeljave je umrl mlad delavec, nekaj nesreč pa se je zgodilo zaradi nepravilne uporabe agregatov, ki so bili v nekaterih gospodinjstvih nujna oprema v času pomanjkanja električne energije.

Prve dni je bilo poročanja več. Napisanih je bilo veliko člankov z raznoliko tematiko, nekatere teme so se pojavile večkrat. Prve dni je bilo poročanje bolj namenjeno dejanski škodi, ki jo je povzročila ledena ujma v določenih delih Slovenije, kasneje pa se je poročanje osredotočilo na določene osebe in težave, ki so jih imeli gasilci, vojska in civilna zaščita, da so prišli do ljudi, ki živijo v višje ležečih območjih oz. na območjih, ki so težje dostopna. Predstavili so, kako so invalidu dostavili kisik, ki ga je nujno potreboval, punčko odpeljali k zdravniku in podobno.

Po pričetku olimpijskih iger v Sočiju, 7. februarja 2014, je bilo večino poročanja namenjenega le-temu, nekaj člankov pa je bilo vseeno še vedno namenjeno žledu in njegovi uničevalni naravi. 7. februarja 2014 je objavljen tudi članek meteorologinje mag. Tanje Cegnar, ki piše o pojavu žleda: kako nastane, katera območja so najbolj dovzetna za žled. Avtorica poudari dejstvo, da je »narava znova dokazala, da si je kljub vsej tehnologiji in razvitosti še zdaleč ne moremo podrediti, še manj pa krojiti po svojih potrebah in željah« (Cegnar 2014). V

Nedeljskih novicah 9. februarja 2014 objavijo slike, ki nazorno prikazujejo, kako močno je žled prizadel Slovenijo. Istega dne prav tako objavijo članek, ki poudarja požrtvovalnost gasilcev, ki so kljub prepovedi civilne zaščite počistili ceste do vasi Palčje, da so lahko do njih pripeljali vojaški agregat, ki je celotni vasi ponovno zagotovil elektriko. 11. februarja 2014 v agrometeorološki napovedi pišejo o škodi, ki jo je povzročil žled. Ta je zagotovo presegala 0,6% bruto nacionalnega dohodka, kar je pogoj za prošnjo za pomoč evropskega solidarnostnega sklada. Po grobih ocenah je poškodovanega približno 480.000 ha gozdov in neprevoznih 6300 km gozdnih cest (Sušnik 2014b, 18).

Kasneje se poročanje preusmeri na poplave, kot posledica taljenja ledu in velike količine padavin. V Slovenskih novicah je bilo poročanja o pomoči gasilcev in civilne zaščite veliko, v vseh člankih hvalijo njihovo požrtvovalnost ter dobro delo, ki ga opravljajo. Pokazalo se je, da ljudje v Sloveniji v težkih časih še vedno stopijo skupaj in se borijo za dobro vseh, ter nudijo medsebojno pomoč. Gasilci so bili na nekaterih območjih ves čas aktivni. Deležni so bili mnogih pohval, dotaknejo pa se tudi teme statusa prostovoljnega gasilca, ki bi moral biti bolje urejen.

Za pomoč je Slovenija zaprosila tudi države Evropske unije, ker smo potrebovali zmogljivejše agregate, ki jih pri nas nimamo veliko. Nekatera podjetja imajo svoje, ki pa jih ravno tako potrebujejo. Žledolom pa ni pustošil le po infrastrukturi in gozdovih, močno so bile prizadete tudi živali, ki niso imele hrane. Veliko škodo je bila tudi po čebeljih panjih (Slovenske novice od 1. februarja 2014 do 14. februarja 2014).

4.1.2 Dnevnik

Dnevnik je v prvem članku, 1. februarja 2014, pisal predvsem o številu ljudi, ki so ostali brez elektrike, kar je na nekaterih območjih, predvsem Postojni, trajalo skoraj cel teden. Opozarjali so tudi na možnost poplav, ko se bo žled začel topiti ter obilnih padavin. Poročali so o zaprtju cest, pomanjkanju vode ter o možnosti naraščanja rek zaradi obilnih padavin. Največ škode je bilo v občini Postojna in Pivka ter neposredni okolici, kjer so bili kar nekaj dni brez elektrike, podobna situacija je vladala na Jezerskem. Tam je bilo uničeno tudi eno gasilsko vozilo, na srečo v njem ni bilo nikogar. V Postojni so vzpostavili tudi krizne centre, vendar je pri tem nastal nov problem pri komuniciranju in obveščanju, saj brez elektrike tudi radio ne dela, razen če imajo baterijskega. Slabe razmere pa so vladale tudi v Loški dolini. Povsod so prebivalcem na pomoč priskočili prostovoljni gasilci in člani civilne zaščite, ponekod so

potrebovali tudi pomoč elektro podjetij. Kjer so župani zaprosili za pomoč civilno zaščito, je lahko na pomoč priskočila tudi Slovenska vojska. Članek, namenjen vojski, pove, da je bilo 5. februarja na terenu 250 pripadnikov Slovenske vojske, to število pa se 6. februarja 2014 poveča na 500: urejali so ceste, čistili daljnovode in odpirali poti do neprehodnih naselij s pomočjo 40 terenskih vozil, 53 tovornih vozil, 27 lahkih kolesnih oklepnih vozil Valuk, motornih žag in drugega priročnega orodja. Vse skupaj pa se je v petih dneh z ledeno ujmo spopadlo 1160 pripadnikov Slovenske vojske (P. K. 2014, 7). Železniški promet je deloval zelo omejeno, nekatere proge so bile popolnoma zaprte, na drugih pa so bile ogromne zamude, največ težav je bilo na Primorskem. Omenjajo tako dobro delo gasilcev kot civilne zaščite. Slovenija je zaprosila za pomoč države Evropske unije pri posoji zmogljivejših agregatov. Pomoč so nam ponudili v Nemčiji, Avstriji in Češki. Pripadniki Slovenske vojske so bili v pripravljenosti, saj je zakonodaja urejena tako, da mora za njihovo pomoč zaprositi civilna zaščita na predlog župana občine. Nekaj dni je bilo zaprtih nekaj osnovnih in srednjih šol. Prav tako so prvič uporabili tudi vojaška oklepna vozila za pomoč civilnemu prebivalstvu, saj so z njimi vozili hrano in agregate na Jezersko, prav tako so pripeljali zelo potrebno pomoč. Omenijo tudi, da bi vojska lahko pomagala večkrat, kar z generalštaba opravičijo z dejstvom, da lahko posredujejo le na poziv civilne zaščite in večkrat jim je žal, da ne morejo hitreje posredovati. Članek, namenjen vojski in njihovem delovanju, je poln neodgovorjenih vprašanj, saj je v strateškem načrtu Slovenske vojske zapisano, da je njihova naloga tudi pomoč prebivalcem ob naravnih nesrečah, a morajo počakati na zahtevo s strani civilne zaščite. Na generalštabu so se odzvali, da bi bilo potrebno spremeniti zakon o obrambi, saj lahko minister odobri delovanje vojske šele po tem, ko ga za to zaprosi poveljnik civilne zaščite. V praksi pa bi bilo zelo dobro, da bi se na teren odpravili vsi hkrati: gasilci, vojaki in policisti. Ključno vlogo pri tem imajo tako župani občin kot vodje civilne zaščite na določenem območju. Na teren so odšli tudi pripadniki posebne enote civilne zaščite, ki so preverjale, če kdo potrebuje pomoč pri ogrevanju, oskrbi s hrano in podobno. Pomoč so ponudili tudi lokalni penziji, ki so ljudem nudili zatočišče in/ali toplo hrano. Poročanje je pogosto namenjeno preskrbi z električno energijo, saj ljudje niso več navajeni živeti brez nje, večina ljudi, predvsem v mestih, nima več drugih načinov ogrevanja. Omejene so bile tudi telekomunikacijske linije in oddajniki RTV, tako da ljudje niso dobivali informacij preko televizijskih dnevnikov. Koristen je bil članek Električni mrk nas je ujel povsem nepripravljene Jana Brantiča (Brantič 2014a, 3), ki je podal nekaj osnovnih pravil preživetja in soočanja s krizo: večje zaloge hrane, ki je ni potrebno obdelati, zadosti goriva, tekočine, plina, radijev na baterije ali na podoben princip, saj ni pametno dolgo časa ostati brez novic o

dogajanju, saj to lahko povzroči paniko. Veliko pozornosti je namenjene tudi gozdovom, ki so bili močno poškodovani. Prizadetega naj bi bilo kar 40 % celotnega gozda v državi. Zadrževanje v gozdu ali bližini pa je bilo zelo nevarno, vsaj dokler se žled ni stopil pa tudi kasneje. Poročajo tudi o smrtni žrtvi, ki se je zgodila pri popravljanju električnih žic, umrl je zaradi zastoja srca.

Kmalu pričnejo tudi opozarjati o možnih poplavah, kot možnih posledicah obilnih padavin, taljenja žleda in zamašenih rečnih strug. Župan občine Dobrova – Polhov Gradec trdi, da je za pomoč zaprosil, a je s strani Uprave RS za zaščito in reševanje prejel sporočilo, da naj se znajdejo sami. Sam predlaga, da se ukine civilna zaščita, njene naloge pa naj se prenesejo na prostovoljne gasilce.

Vlada je namenila 317.599 evrov (Pihlar 2014, 12) iz proračunskih rezerv za kritje najnujnejših stroškov pri odpravi posledic ledene ujme. Veliko pa je bilo napisanega tudi na temo denarja; od kot ga bomo dobili za odpravo vse škode, ki je nastala v omenjenih dneh. Kasneje so poročali tudi o poplavah, ki grozijo zaradi taljenja žleda in obilnih padavin, ki so sledile. Najhuje je bilo v Logatcu in Postojni. Znane so prve številke o škodi, ki jo je povzročil žled v gozdovih, v energetiki, na cestah, železnicah in drugje. Še vedno poročajo o ljudeh, ki so brez električne energije. Poročajo o nezaupnici postojnski civilni zaščiti (Rupnik Ženko 2014, 12), saj menijo, da ni ustrezno opravljala svojih nalog. Tja so poslali pomoč, da se lažje koordinirali situacijo. Poročajo o slabo urejenem statusu prostovoljnih gasilcev, ki jih v času naravnih nesreč opisujejo kot nacionalno bogastvo, v času spreminjanja zakonov pa na njih pozabijo. Ves čas so v veliki nevarnosti, predvsem ponoči, ko odstranjujejo padlo drevje, saj nenehno poka zaradi padanja dreves. Gasilci so bili ključni člen pri odstranjevanju padlega drevja, daljnovodov ter čiščenju cest.

Posledice ledene ujme so bile katastrofalne na Šmarni gori (Smajila 2014, 9), pot do vrha je bila dobesedno neprehodna, pohodniki so jo počistili, na novo je pot označil kar lastnik gostilne na vrhu Šmarne gore, seveda ob pomoči prostovoljcev, gasilcev in planincev. Istočasno pa v Dnevniku veliko pozornosti posvetijo tudi Olimpijskih igram v Sočiju in uspehom slovenskih športnikom.

4.1.3 Delo

Delo s poročanjem o velikih količinah snega in možnostjo otoplitev in dežja začne 31. januarja 2014, 1. februarja istega leta pa začnejo poročati o ledenem oklepu, ki je zajel večino

Slovenije. Veliko ljudi ostane brez elektrike in veliko cest ostane zaprtih zaradi neprevoznosti ali preteče nesreče. Prav tako kot Slovenske novice in Dnevnik poročajo, da je največ škode v Postojni in Pivki. Podane so prve ocene škode, ki pa so veliko manjše, kot so dejansko bile. Poročajo o požrtvovalnosti in dobrem delu gasilcev in civilne zaščite, z njihovim delom so bili vsi zadovoljni. Kasneje poročajo tudi o delovanju Slovenske vojske, ki je bila predvsem zadolžena za dostavo agregatov in čiščenje cest zaradi padlega drevja in vej. Poročajo tudi o pomoči pri posojilu agregatov s strani Avstrije, Češke in Nemčije. Sporočili pa so tudi, da bodo nekatere osnovne in srednje šole zaprte, objavijo tudi seznam. Veliko ljudi je ostalo brez električne energije več dni. Pogosto so tudi opozarjali na nevarnosti, ki pretijo in ljudi so naprošali, naj ne hodijo v gozd, parke in gore, saj so padajoča drevesa lahko zelo nevarna, prav tako opozarjajo, da naj pazijo zaradi poledenelih cest in pločnikov. Poročajo o motenem železniškem prometu, Postojnska jama je zaprta prvič po drugi svetovni vojni ter že 30 let ni bilo takšnega žleda. V Delu pogosto opozarjajo na nevarnost poplav, ki še lahko sledijo kot posledica žleda. Velikokrat poudarijo solidarnost ljudi, izkazalo se je, da ljudje v težkih razmerah radi priskočijo na pomoč. Prav tako je veliko podjetij in tovarn moralo prekiniti svoje delo, saj večina podjetij brez elektrike težko deluje, to pa je povzročilo tudi ogromno gospodarsko škodo, ki bo pustila kar nekaj posledic. Ne glede na opozorila pri uporabi agregatov se zgodi nekaj nesreč pri njegovi uporabi, kot posledica pa so tudi smrtne žrtve, veliko oseb je potrebovalo zdravniško pomoč. Opozarjajo tudi, da je vodo iz vodovoda potrebno prevreti. Najbolj nazorno pa krizo prikažejo slike, saj, kot pravijo, slika pove več kot tisoč besed in ko vidiš sliko, na kateri je vse okovano v led, se šele zaveš dejanskega stanja.

V Delu je veliko člankov podprtih z izjavami in intervjuji strokovnjakov na določenem področju. Dotaknejo se vremenske napovedi, varnosti v gozdu ter uničenosti gozda, največ pozornosti pa posvetijo »prepočasni« angažiranosti Slovenske vojske, o kateri razpravljajo z obramboslovcem Klemnem Grošljem. Ta za večjo učinkovitost predlaga celovit nacionalni sistem kriznega upravljanja. Mnogi strokovnjaki tudi podajo mnenja in predloge, ki bi lahko izboljšali delovanje Slovenske vojske v naravnih in drugih nesrečah, kot na primer, da bi bilo potrebno analizirati delovanje sistema Varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Predvsem pa bi bilo potrebno zakonodajo bolje urediti za take primere, ter zelo pomembna je učinkovita koordinacija delovanja na vertikalni in horizontalni ravni, med državami in občinami ter ministrstvi in različnimi državnimi organizacijami (Karba 2014a, 2). Objavijo tudi natančnejše številke škode, ki je nastala, in sicer 317.599 evrov je vlada zagotovila iz proračunske rezerve za nakup 40 agregatov, intervencijsko popravilo radijskega sistema

ZARE, 50.000 proti poplavnih vreč in 13 novih mobilnih repetitorjev, 37 milijonov evrov znaša po prvih ocenah škoda v elektrodistribuciji, 20 milijonov škode na železniški infrastrukturi, 9 milijonov evrov je škode na državnih cestah, 10 milijonov evrov je škode na prenosnem sistemu Eles, 480.000 gozda oz. 4,155 m³ lesa je poškodovanega in 93 odstotkov gozdnih cest je zaprtih (Šoštarič 2014, 7). Opozarjajo na spoznanje, kako smo ljudje v današnjih časih ranljivi, pokazalo pa se je, da smo ljudje vseeno še vedno solidarni in humanitarni in priskočimo na pomoč sosedu. V nekaterih občinah pa se je pokazalo, da vodstvo ni ustrezno, saj ni ukrepalo tako, kot bi moralo, zato so ljudje ostali prepuščeni samim sebi, vendar se je tudi to rešilo in tudi prebivalci so dobili ustrezno pomoč, vendar mogoče nekoliko prepozno. Naredili so tudi anketo: ali je bil odziv države na naravno nesrečo učinkovit ali neučinkovit: največ, 42 % se je odločilo za odgovor niti učinkovit niti neučinkovit, 36 % se je odziv zdel učinkovit, 22 % pa neučinkovit. V anketi pa so potrdili, da imajo gasilci izjemno visok ugled med prebivalci Slovenije. Pri odpravi posledic ujme so bili najbolj zadovoljni z delom gasilcev, sledijo terenski delavci elektropodjetij, pripadniki civilne zaščite in Slovenske vojske (Delo 2014, 2). Poročanje o ledeni ujmi se postopoma zmanjšuje, ostajajo predvsem intervjuji s strokovnjaki in pripovedovanje ljudi, saj v ospredje pridejo Olimpijske igre v Sočiju ter uspehi slovenskih športnikov.

4.1.4 Večer

Večer s poročanjem prične 1. februarja 2014 na zadnjih straneh z opozarjanjem na sneg, dež in led, ki bodo povzročili kup težav ter razglašen rdeči alarm za severozahodni del države. Opozori, da je prekinjen železniški promet, pojasni pa tudi, da je bil najbolj prizadet del med Notranjsko in Primorsko, na Štajerskem pa večjih težav niso zaznali. Poročajo tudi o zaprtju nekaterih šol in vrtcev in izpadu električne energije. Največ škode v gozdovih so imeli na območju Razdrtega, Postojne, Pivke in Knežaka, hkrati pa opozarjajo, da se je bolje izogibati obisku poškodovanih gozdov. Še več težav pa bo v naslednjih dneh, saj je napoved slaba. Opozarjajo tudi na previdnosti pri hoji po pločnikih, ker so poledeneli. Istočasno je potekalo tudi tekmovanje za Zlato lisico, ki zaradi vremenskih razmer ni potekalo po načrtih. Minister za obrambo na teren pošlje vojake, ki pomagajo gasilcem in civilni zaščiti. Veliko ljudi je ostalo brez elektrike, Slovenija zaprosi za mednarodno pomoč, predvsem pri posojilu agregatov. Največ škode je v gozdovih, ki si ne bodo opomogli še nadaljnjih 30 let, saj je žled polomil ogromno vej in cela drevesa s koreninami vred ležijo na tleh. Smrtnih žrtev zaradi padanja dreves ni bilo, vendar pa bo sanacija in odstranjevanje takih dreves zelo težavna in pri takih sanacijah se dogaja ogromno nesreč s smrtnim izidom. Strokovnjaki ocenjujejo, da bo

sanacija trajala naslednjih 30 let, da bodo gozdovi spet funkcionalni (Bauman 2014, 2). Spremenjen oz. ohromljen je tudi železniški promet, telekomunikacijske postaje, največ težav je to povzročalo na območju Postojne z okolico. Nekatere šole in vrtci so ostali zaprti. S poročanjem se osredotočijo na Štajersko regijo, kjer je prav tako veliko ljudi ostalo brez električne energije, nekateri so se zatekli k sosedom in sorodnikom, ki še vedno ogrevajo na drva, seveda pa poročajo tudi o dogajanju v drugih občinah in regijah. Poročajo o težkih razmerah drugod po Evropi in sicer na Hrvaškem, v Srbiji, Avstriji in Italiji. Napovedo, da naj bi ledeni oklep po petih dneh popustil, vseeno pa naj bi uničil 500.000 hektarjev gozda. Dobra novica pa je, da ni bilo smrtnih žrtev zaradi padanja dreves. Opozarjajo, da je bila po vsej državi motena oskrba s pitno vodo, na severovzhodu je bilo brez nje približno 10.000 ljudi, na pomoč pri katastrofi pa so priskočili gasilci, civilna zaščita in vojaki, ki delajo neprestano. Pogosto omenjajo tudi solidarnost ljudi, ki je bila presenetljivo spodbudna. Veliko vlogo pri spopadanju z naravno katastrofo pa so imeli gasilci, ki so svoje delo opravljali več kot dobro, delali so dneve in noči, pomagali ljudem v stiski, čistili ceste in nasploh skrbeli, da je vse potekalo čim bolj normalno, glede na razmere. Omenijo tudi slab položaj prostovoljnih gasilcev v Sloveniji, saj je njihov status slabo urejen. Namesto da bi jim nudili olajšave, jih dodatno obremenijo, pa tudi v podjetjih, kjer so zaposleni, ponavadi nimajo nobenih privilegijev. Pri pomoči v ujmi so se najboljše pokazali gasilci, vojaki in policisti, ki so najslabše plačani javni uslužbenci.

Prav tako kot ostali časopisi tudi Večer poroča o vlogi vojske v naravni nesreči večjih razsežnosti, saj se večina prebivalcev sprašuje, kje je vojska v taki situaciji. Iz vojske sporočajo, da sodelujejo v skladu z zahtevami civilne zaščite in da je na terenu toliko vojakov, kolikor so izrazili v štabih civilne zaščite. Vojska bi sodelovala tudi z večjim številom pripadnikov, ki bi delo izvajali v izmenah. Vojaki so pomagali tudi s prevozom ljudi z vozili Valuk iz težje dostopnih krajev. Pri pomoči vojske je največ odvisno od same občine, saj če občina ne da zahteve po potrebi ljudi, jih tja sami ne smejo poslati (Kocjan in Juvan 2014, 3). V nadaljevanju poročajo o poplavih, ki grozijo kot posledica žleda.

Večer izvede anketo z vprašanjem: Menite, da država dovolj dobro podpira interventne službe (reševalce, poklicne gasilce, policiste, vojake ...), ki pomagajo pri naravnih katastrofah? Največ jih je menilo, da bi država morala sistemsko urejati njihov status glede na njihov prispevek v izrednih razmerah, veliko jih tudi meni, da interventni delavci nesebično pomagajo in tudi tvegajo življenja, zato bi jih morali bolje nagraditi, malo pa je takih, ki menijo, da so to javni uslužbenci in že od začetka vedo kakšno bo njihovo delo in so se zanj

prostovoljno odločili (Večera 2014, 21). Še vedno poročajo o velikem številu gospodinjstev brez elektrike. Tako stanje naj bi ostalo vsaj še kakšen dan ali dva. Gasilcem pa je moralo dvignila tudi fotografija, objavljena v Večeru (Petelinšek 2014, 1) na kateri je 5 gasilcev, gasilk v soju luči in zaledenelih vej. Veliko težav pa so imeli tudi na Jezerskem, ko so bili dejansko odrezani od sveta. Prebivalci so pohvalili vojsko in civilno zaščito, ki so se zelo požrtvovalno trudili za prebivalce odročnih in zakotnih koncev.

Vlada odobri 300 tisoč evrov pomoči za popravilo škode, ki jo je povzročila ledena ujma (Esih 2014, 2). Poročajo o prvi smrtni žrtvi, zaposlenega pri ptujskem gradbenem podjetju, ki je pogodbeno sodelovalo z Elektro Maribor. Mlad fant je umrl med popraviljanjem električnih kablov (Žišt 2014, 3). Po desetih dneh izrednih razmer pa sledijo še nove težave in sicer poplave zaradi taljenja žledu. Tudi pri Večeru so se opirali na strokovnjake, s pomočjo katerih je bilo njihovo poročanje verodostojno. Podali so tudi prve ocene škode zaradi žledu - približno 345 milijonov evrov.

4.1.5 Sklep o poročanju tiskanih medijev

Delo, Dnevnik in Večer so večino člankov, predvsem na začetku, namenili razlaganju, kaj dejansko žled je in kako nastane, zakaj do njega pride, kako pogost je ter kakšno škodo je povzročil v preteklosti. Večer je poročal predvsem o škodi, ki se je zgodila na štajerskem koncu. Poročanje v Delu, Dnevniku in Slovenskih novicah je osredotočeno predvsem na osrednjo slovensko regijo. Poročanje v Dnevniku, Delu in Večeru je bolj objektivno, verodostojno, informacije so preverjene, podprte z izjavami in intervjuji strokovnjakov. Poročanje v Slovenskih novicah je bilo zelo subjektivno, članki so bili napisani na osebni ravni, nekateri članki so bili strokovno podprti in zato verodostojni, nedvomno pa lahko trdimo, da imajo subjektivni članki pozitiven psihološki učinek na prizadeto prebivalstvo, saj jim dajo vedeti, da v težavah niso sami in se lahko obrnejo na druge. Še vedno pa so na nevarnosti opozarjali pravočasno, predvsem kar se tiče vremenskih napovedi. Ocene škode so podajali sproti, kar pomeni, da so se te številke redno spreminjale, pogosto so bile ocene na začetku pretirane. Najpogosteje omenjajo gasilce in civilno zaščito, označijo jih kot pomembne akterje v ledeni ujmi. Z njihovim delom so zelo zadovoljni, predvsem z gasilci, ki nesebično pomagajo krajanom. Pogosto omenjajo tudi Slovensko vojsko, vendar z njihovim počasnim odzivom niso zadovoljni, saj večina meni, da so se prepozno angažirali v reševanje krize. Na to temo nudijo z generalštaba razloge, zaradi katerih so se vključili tako pozno. Razlog za to je veljavna zakonodaja, ki narekuje določene postopke oz. predpise, ki jih je

potrebno upoštevati v primerih naravnih nesreč. Za delovanje v naravnih nesrečah potrebujejo poziv lokalne civilne zaščite, ko to dobijo lahko začnejo pomagati. Zakonodajo bi bilo potrebno spremeniti predvsem za primere naravnih nesreč, ko je vsaka pomoč dobrodošla. Na koncu pa so bili z njihovim delom vseeno zadovoljni predvsem tisti, ki živijo v bolj odročnih krajih.

Članki v Slovenskih novicah so napisani celostno, vendar prevečkrat subjektivno. Pri ostalih časopisih so članki napisani veliko bolj objektivno, vendar je v takih primerih težko ostati popolnoma objektivni.

Veliko vlogo ima tudi predhodno opozarjanje na možnost naravne nesreče. Poznamo določena opozorila, ki jih izdajajo na ARSU. Rdeči alarm zaradi možnosti žledenja je bil objavljen pravočasno, o njem so tudi pisali v časopisih. Zaradi možnih posledic objavijo tudi seznam šol in vrtcev, ki so jih večinoma iz preventivnih razlogov zaprli.

Vsi časopisi pa omenjajo slabo urejen status prostovoljnih gasilcev ter pozivajo k ureditvi tega. Prav tako v vseh časopisih ljudi pozivajo k sočutju in solidarnosti, saj v takih razmerah najbolj potrebujejo pomoč drug drugega, o čemer tudi poročajo z navdušenjem, saj so se Slovenci izkazali za zelo solidaren narod, ki rad pomaga v stiski. Pomembno pa je tudi opozarjanje pred nevarnostmi, ki pa je bilo v nekaterih primerih prepozno, saj časopisi izidejo enkrat na dan in tako na marsikatero stvar oz. dogajanje opozorijo prepozno.

Vsi poročajo o podobnih številkah škode in da je največ škode na postojnskem in pivškem območju. Zelo pogosto poročajo o hitro naraščajočem številu ljudi, ki so ostali brez elektrike, veliko pa jih je ostalo tudi brez pitne vode, opozarjajo tudi, da je potrebno vodo prevreti. Ljudi pogosto opozarjajo na različne nevarnosti oz. situacije, ki se lahko zgodijo. Pomembno pri tem je, da to sporočijo na miren način in zato ne povzročajo preplaha med prebivalci. Prav tako vsi opozorijo na zamude in zaprte proge v železniškem prometu. Da je Slovenija zaprosila EU za denarno pomoč in posojilo agregatov, vsi pogosto omenjajo. Obe vrsti pomoči smo prejeli. Smrtni žrtvam se nismo uspeli izogniti, saj jih je bilo nekaj zaradi napačne uporabe agregatov in popravila električne napeljave.

4.2 Poročanje elektronskih medijev

Poročanje elektronskih medijev je bilo pogostejše, večkrat dnevno, v koraku s časom, saj lahko članek na spletu objaviš veliko hitreje in pogostejše kot v časopisu, ki izhaja enkrat

dnevno. Pri tovrstnih medijih pa je pomembno tudi to, da se novico lahko posodablja, v primeru, da je pri poročanju prišlo do kakšne napake ali spremembe.

Poročanje se je razlikovalo od medija do medija. Nekateri so bili bolj osredotočeni na dejansko škodo, ki jo povzroča ujma, drugi pa so bili osredotočeni na udarne novice.

Članke sem pregledovala v kronološkem redu, pričela pa sem z 31. januarjem 2014. Pričakovala sem večje število člankov kot v tiskani izdaji.

4.2.1 Slovenske novice

Na portalu www.slovenskenovice.si s poročanjem pričnejo 31. januarja 2014, in sicer z novicami o dogajanju v Pivki, kjer so ostali brez elektrike in ogrevanja, zaprte so tudi nekatere šole in vrtci. V Pivki pa niso bili edini, ki so ostali brez elektrike, saj je bilo takih zelo veliko. V Postojni in Pivki so razmere slabe. Pri odpravi žledu so na pomoč priskočili gasilci, ki so delali celo noč, odstranjevali so polomljena drevesa, saj so marsikje onemogočala promet. Poročajo tudi o tem, da vremenoslovci opozarjajo na neugodne vremenske razmere, razglašen je tudi rdeči alarm za severozahodni del države. Ponavljajo se tudi nekateri članki, ki so v tiskani izdaji časopisa, kot na primer pričevanja meteorologov, saj na portalu nimajo popolnoma ločenega arhiva tiskane in elektronske izdaje. Podajo tudi koristne informacije in nasvete, kam se lahko obrnemo, če želimo spremljati, kakšne so trenutne razmere, kaj sledi, podrobne opise vremenskih pojavov in tako dalje. Vremenoslovci napovedujejo najhujše.

Poročajo tudi o ustavitvi tovornega prometa na slovenskih železnicah na koprski liniji, drugje poročajo o zamudah. Pogosto podajajo ocene škode, ker te ocene še ne morajo biti natančne, saj si vse škode ni mogoče ogledati takoj, zato so te ocene zgolj informativne narave in se spreminjajo iz dneva v dan. Poročajo tudi o šolarjih osnovne šole iz Kopra, ki so zaradi vremena ostali ujeti na Vojskem (STA 2014g). Izdajo tudi priporočila, da naj se ljudje izogibajo gibanju v naravi, saj je ledeni oklep objel drevesa, zato je veliko možnosti, da se bodo zrušila. Poročajo tudi o pomoči vojske, ki bo v sodelovanju s civilno zaščito skrbela za zagotavljanje elektrike. Uprava za zaščito in reševanje pa je na območje Pivke iz državnih rezerv poslala nekaj agregatov. Poročajo tudi o vladnih obiskih bolj prizadetih območij, da bodo na tekočem z dogajanjem. O izpadu električne energije poročajo iz celotne Slovenije, prav tako tudi o žledu, padavinah in padajočih drevesih in daljnovodih (STA 2014h). Veliko cest po Sloveniji je neprevoznih, zato voznike opozarjajo, naj bodo previdni. Za prihajajoče

dni ponovno napovedujejo padavine in sneženje, žled in poledico ter nevarnost poplavljanja rek. Mediji se za informacije obračajo na poveljnike civilne zaščite po celotni Sloveniji. Še vedno pa je veliko ljudi brez električne energije. Ponekod pa opozarjajo tudi na to, da naj razumno ravna tudi z vodo, saj so nekatera črpališča brez električne energije, zato ne morejo črpati vode. Nekateri regijski centri za obveščanje opozarjajo, naj ljudje ne zapuščajo domov, če to ni nujno potrebno, ter naj se ne zadržujejo v bližini gozdov. Na terenu se z nastalimi razmerami spopadajo številni policisti, delavci elektropodjetij, policisti in druge reševalne službe. Poročajo o denarni pomoči Evropske unije in posojilu agregatov, saj gre za naravno nesrečo večjih razsežnosti, ki je pustila velike posledice. Ker je prišlo do nekaj zastrupitev zaradi napačne uporabe agregatov, so na spletni strani objavili nekaj napotkov za pravilno uporabo. Poročajo pa tudi o smučarjih, ki so ostali ujeti na smučišču Cerčno (STA 2014i). Še vedno pa četrtna Slovenije ostaja brez električne energije. Minister za obrambo poda nekaj opozoril, hkrati pa se zahvaljuje elektrogospodarstvu, civilni zaščiti, gasilcem in vojakom, saj delajo noč in dan, da bi čim hitreje rešili nastalo situacijo. Na Jezerskem je na pomoč priskočila vojska, ki je tja pripeljala oklepniške Valuke, s katerimi so dostopili do nedostopnih krajev (Ankele in drugi 2014). Podane so nove ocene škode gozda, ta naj bi obsegala 500.000 hektarov gozda. Sanacija gozdov bo trajala več let. Objavijo število gasilcev, več kot 10.000, ki trenutno na terenu odstranjujejo podrti drevesa, pri tem pa so ogroženi tudi sami. Aktiviranih je tudi več kot 7600 pripadnikov civilne zaščite in drugih pomočnikov. Še vedno velja rdeči alarm zaradi obilnih padavin. Potreba po agregatih ostaja (STA in drugi 2014).

Članki, ki sledijo v naslednjih dneh, so večinoma enaki oz. identični tistim v tiskani izdaji Slovenskih novic, zato teh v tem delu ne bom obravnavala podrobno. Poročajo pa že o prvih poplavih, ki nastajajo kot posledica žleda in zaradi dviga voda iz kraških izvirov. Samo v Ljubljani ocenjujejo, da je škoda za okoli 310.000 evrov, v parkovnih gozdovih pa še za okoli 120.000 evrov (Ma. F. 2014). Pogosto poročajo o nesrečah kot posledici žleda. Pomoč v težkih razmerah nudi tudi 250 pripadnikov gorskih reševalnih služb. Tudi zavarovalnice že opravljajo svoje delo, začeli so z ocenjevanjem škode, ki je nastala v zadnjem tednu. Ponekod so težave povečale še poplave. Še vedno pa ostajajo težave z električno energijo, samo pri Elektro Ljubljana je oskrba z elektriko motena pri 24.000 odjemalcih. Poročajo tudi o prvi smrtni žrtvi: pri pomoči odpravljanja posledic ledene ujme je umrl mlad fant, ki je delal pri elektro podjetju (Andlovič 2014). Za kritje nujnih stroškov odprave posledic ujme je vlada namenila 317 tisoč evrov iz rezervnih skladov. Angažirali so gasilce, prostovoljne gasilce, civilno zaščito, vojsko, elektro gospodarstvo in prostovoljce. Poudarjajo, da je bilo ukrepanje

pravočasno, njihovo delovanje je bilo organizirano, prizadevno in v okviru danih možnosti. Vlada vsem sodelujočim pri pomoči izreka zahvalo za pomoč in požrtvovalnost. Pri čiščenju vodotokov pomagajo gasilci in vojska, na terenu je 500 pripadnikov Slovenske vojske. Natančnih ocen škode gozdov še ni, saj še ni varno iti v gozd, tudi za strokovnjake, škodo pa ocenjujejo na več kot štiri milijone evrov. Poškodovanih je približno 480 hektarjev gozda. Podajo tudi prve ocene škode na elektroenergetskem sistemu, ta je približno 27 milijonov evrov. Še vedno pa ostaja brez elektrike približno 53.000 gospodinjstev. Na državnih cestah je za približno 9 milijonov evrov škode, pri železniškem prometu pa za približno 20 milijonov evrov škode (P. J. 2014).

Po 7. februarju 2014 vedno manj poročajo o ledeni ujmi in njenih posledicah, začnejo s poročanjem o Olimpijskih igrah, ki so se slovesno začele in o dosežkih slovenskih športnikov. Večina člankov se pojavlja na isto temo in podajajo enake informacije. Veliko je tudi člankov o nesrečah, ki so se dogajale, vendar so ti članki zelo kratki. Na začetku poročajo, kakšna škoda je nastala, podajo veliko opozoril, kako naj se ljudje obnašajo in kako naj reagirajo na določeno situacijo, kasneje pa so članki posvečeni predvsem temi odprave posledic naravne katastrofe, ki je prizadela Slovenijo.

Število internetnih člankov je veliko večje, saj jih lahko hitreje in neomejeno objavijo, saj niso omejeni s prostorom kot pri časopisu. Veliko več je na spletu slikovnega gradiva, največkrat prikazujejo gasilce, člane civilne zaščite in vojake.

4.2.2 Dnevnik

Na portalu www.dnevnik.si pričnejo s poročanjem 2. februarja 2014, in sicer poročajo o številu ljudi, ki so ostali brez električne energije, Dotaknejo se tudi zaprtja šol in vrtcev, ki bodo ostali zaprti dan ali dva. Tudi tu poročajo o vladnem obisku Pivke in Postojne in drugih prizadetih območij, ter o napovedi, da bo Slovenija zaprosila za mednarodno pomoč sosednje države, predvsem za agregate. Civilna zaščita je za pomoč zaprosila tudi Slovensko vojsko. Največji problem ostaja pomanjkanje električne energije ter agregatov in neprevoznost nekaterih cest. Za zagotovitev električne energije bi potrebovali še veliko agregatov, tudi pri tem so dobili pomoč Slovenske vojske. Obrambni minister pojasni, da so na terenu celotna civilna zaščita, gasilci, v pripravljenosti pa so tudi vojaki, ki bodo pomagali takoj, ko se bo to od njih zahtevalo. Veliko škode je nastalo tudi v gozdu, ta škoda se bo obnavljala še veliko let. Prebivalcem priporočajo, da naj raje ostanejo doma, saj ponekod prihaja do poledic. Tudi tu poročajo o koprskih učencih, ki so ostali ujeti na Vojskem. Prepovedana je hoja okoli

Blejskega jezera, železniški promet pa so ustavili že v soboto zvečer, sporočajo tudi katere proge so popolnoma zaprte. Poročanje razdelijo glede na pokrajine. Pišejo o problemih vsake pokrajine posebej in kako se s težavami soočajo. Skupen problem vsem pokrajinam so podrti drevesa in pomanjkanje električne energije, ta obsega vedno več gospodinjstev po celotni državi, prihaja pa tudi do težav pri oskrbi s pitno vodo. Zadnje dni imajo največ dela gasilci, civilna zaščita in delavci elektro podjetij, ki delajo 24 ur na dan in za prebivalce tvegajo svoja življenja. Še vedno poročajo o tem, kako gasilci in civilna zaščita čistijo ceste in zapirajo tiste, ki niso prevozne, ter kako poskušajo delavci elektro podjetij popraviti daljnovode, da bi zagotovili energijo čim večjemu številu gospodinjstev.

Napovedujejo izboljšanje, oranžni alarm je napovedan le za severozahod države. Tudi tu poročajo o težavah v živalskem vrtu. Slovenija bo za pomoč zaprosila Evropsko unijo, predvsem pri posojilu agregatov, zaprosila pa je tudi za denarno pomoč. Agregate so posodili iz Nemčije, s Češke in Avstrije. Brez električne energije tako še vedno ostaja velik del prebivalstva, približno 100.000 gospodinjstev, poškodovanega naj bi bilo okoli 40 odstotkov gozdov, za severozahod Slovenije zopet razglasijo rdeči alarm. Zaradi povečane uporabe agregatov opozarjajo na previdnost pri njihovi uporabi, saj so lahko zelo nevarni. Natančne ocene za škodo gozdov in infrastrukture bodo podali, ko bo žled popustil in ne bo več nevarnosti. Poškodovana pa je tudi polovica gozdnih cest, ki za nekatere pomeni nujno povezavo z drugimi cestami. Sanacija gozdov bo trajala več let. Poudarjajo, da tako hudega žledoloma v Sloveniji ni bilo vsaj sto let, saj je na tleh približno enoletni posek drevja. Opozarjajo, da nas je doletela naravna katastrofa večjih razsežnosti, zato naj težav ne rešujemo sami, raje naj zaprosimo za primerno pomoč. Število vojakov, ki pomaga, je vedno večje, na pomoč so prišli tudi v Postojno, kjer imajo največ težav.

Objavijo tudi članek, v katerem podajo vse povezave do pomembnih informacij (Jenko 2014, 3. februar) na enem mestu, kar je zelo koristno, saj lahko ljudje tako hitreje dostopijo do potrebnih informacij, ki so v takih dneh več kot potrebne. Težav pa nimamo samo v Sloveniji, ampak tudi v sosednjih državah. V torek 4. februarja 2014 bodo ponovno odprte tudi nekatere železniške povezave (STA 2014e), ki so bile zaprte zaradi popravil na železniških tirih. Svarijo pred novimi padavinami, sneženjem in žledom. Tudi v Velenju in Slovenj Gradcu so zaprosili za pomoč Slovenske vojske in jo tudi dobili. Na Jezersko so prišli pomagat pripadniki Slovenske vojske z dvema vojaškima oklepnikoma Valuk, ki sta razvažala hrano, agregate in ostalo potrebno opremo, organizirali so tudi štab civilne zaščite. Prvič se je zgodilo, da so morali pri naravni nesreči zaprositi za pomoč oklepnega vozila. Več težav je

bilo v okolici Ljubljane. Do motenj ni prišlo le pri električnem omrežju temveč tudi pri telekomunikacijskem in na oddajnikih RTV.

V članku Električni mrk nas je ujel povsem nepripravljene (Brantič 2014b, 3. februar) podajo koristne informacije, kako se spopadati s krizo, kako v njej ravnati in tudi kako se na njo pripraviti. Objavljen je tudi v časopisu. Če bi vsak poznal ta pravila, bi se v takih situacijah lažje spopadali, avtor poudarja tudi, da je danes veliko ljudi odvisnih od električne energije, saj vse deluje nanjo. Veliko škode bo tudi v obratih, kjer so odvisni od električne energije, saj zaradi pomanjkanja le-te naprave stojijo. Napovejo oranžni alarm, ki velja za celotno Slovenijo. Razmere se bodo poslabšale zaradi novih padavin in sunkov vetra. Objavijo tudi seznam vrtcev in šol, ki ostajajo zaprte. V naslednjih dneh poročajo predvsem o vedno večjem pomanjkanju električne energije, kakšne so ostale težave, ki pestijo prebivalstvo in kakšno vreme se obeta v prihodnosti. Podajo veliko koristnih informacij za prebivalstvo, predvsem pa ljudi obveščajo o dogajanju okoli njih, kar je tudi zelo pomembno. Ogromno škode je nastalo v gospodarstvu. Zaradi varnosti bo zaprta tudi Postojnska jama. Ponovno se dotaknejo vprašanja, kje je Slovenska vojska in zakaj ne pride na pomoč, saj ima veliko ustrezne mehanizacije, s katero bi si lahko pomagali (Knez 2014). 5. februarja 2014 poročajo, da je pri odpravi posledic ujme sodelovalo okoli 3600 gasilcev, 300 predstavnikov civilne zaščite, 500 vojakov in 1900 delavcev gospodarskih družb. Hkrati pa povedo tudi, da je prišlo do nesreče pri popravilu električnega voda in je umrl mlad električar (STA 2014a). Razmere se nekoliko poslabšajo, nekatere ceste so ponovno neprevozne, kar povzroča nove težave, trud gasilcev pa je šel v nič. Po žledolomu napovejo še grožnje s poplavami. Poročajo o nekaj nesrečah, ki so se zgodile zaradi poledenele podlage ali nepričakovanih ovir na cesti.

6. februarja 2014 je potekala seja vlade, na kateri so razpravljali o povzročni škodi žledoloma, že pred njo je minister za kmetijstvo in okolje dejal, da škoda presega mejo 0,6 odstotka BDP, ki je pogoj za prošnjo za pomoč iz evropskega solidarnostnega sklada. Povedo tudi, da predsednik države ne bo odšel na odprtje Olimpijskih iger v Soči, saj bo raje aktivno spremljal urejanje razmer. Veliko škode je na infrastrukturi, vlada pa bo s spremembo zakona o gozdovih pomagala lastnikom gozdov. Vlada je namenila 317.599 evrov pomoči za odpravo posledic ujme. Od nje pa zahtevajo, da bolje uredi status prostovoljnih gasilcev, saj ob vsaki naravni nesreči pove, kako so pomagali, kaj vse so naredili in da so nacionalno bogastvo, ne povedo pa, da morajo nekateri prostovoljni gasilci vzeti dopust, da lahko pomagajo sokrajanom (STA 2014b). 7. februarja 2014 je pri odstranjevanju posledic ujme in čiščenju sodelovalo 433 pripadnikov Slovenske vojske, 2663 gasilcev, 339 pripadnikov Civilne

zaščite, 500 prostovoljcev, 1672 delavcev komunalnih, energetskih in drugih podjetij in 152 ostalih oseb, število pa se vsak dan veča. 9. februarja 2014 začnejo poplavljeni nekatere reke, med njimi Ljubljana in Krka, na stalnih lokacijah. V takih krizah je veliko novih možnosti za zaposlitev, zato lahko država ponudi delo brezposelnim, ki so izobraženi za določeno panogo, potrebujejo gozdarje in elektro delavce. Po žledolomu grozijo tudi zemeljski plazovi. 12. februarja 2014 še vedno ostaja nekaj gospodinjstev brez električne energije. Z ministrstva za infrastrukturo in prostor podajo poročilo, da je škoda na infrastrukturi za 120 milijonov evrov, največ pri elektrodistribucijskih podjetjih. 19. februarja 2014 škodo v gozdovih ocenijo na 194 milijonov evrov (STA 2014c). 26. marca poročajo o ocenah škode februarskih ujm (poplav, snega in žleda), ki naj bi znašala 429,4 milijona evrov, s temi ocenami se je 27. marca seznanila vlada. Objavijo tudi, kako je ta škoda porazdeljena na različna področja (STA 2014č).

4.2.3 Delo

Na portalu www.delo.si (Delo 2014) so s poročanjem o žledu pričeli 31. januarja 2014, in sicer o razmerah na cesti in kakšno je stanje po celotni Sloveniji. Žled in poledica že povzročata nekaj težav, z železniškega prometa pa že poročajo o zamudah, po Sloveniji pa so tudi že zaprte nekatere ustanove, šole, poročajo pa tudi že o ohromljeni oskrbi z električno energijo. Opozorijo tudi na izdani rdeči alarm za severozahod Slovenije, veljal naj bi 31. januarja in 1. februarja. Prav tako poročajo o snežnih plazovih na Bovškem. Na Primorskem pa zaradi podrtih daljnovodov vedno več ljudi ostaja brez elektrike. Po prvih ocenah je poškodovanega drevja zaradi žledenja na 15.000 hektarjev velikem ozemlju, številke so vsak dan večje, natančne ocene pa bodo znane, ko bodo razmere v gozdu dovolj varne za pregled. Poleg žleda pa se morajo na tolminskem območju soočiti še z burjo. Zaradi slabega vremena odpovejo tudi tekmovanje za Zlato lisico. Na pomoč prebivalcem na Notranjskem priskoči tudi Slovenska vojska, ki je s civilno zaščito skrbela za zagotavljanje elektrike. Največ škode je na postojnskem in pivškem območju. Najhuje je na območju Loške doline, kjer so že 50 ur odrezani od sveta. 2. februarja 2014 je bilo ob 18. uri v vsej Sloveniji okoli 120.000 gospodinjstev brez elektrike, te številke pa so iz ure v uro večje. Prav tako kot so poročali ostali spletni portali, so tudi tu povedali, da so nekatere ceste zaprte, ter da so na poti novi agregati iz tujih držav, ki so se odzvale na našo prošnjo za pomoč. Za celotno Slovenijo velja rdeči alarm. Veliko težav pa je tudi na cesti od Preddvora do Jezerskega (Ni. Č. 2014).

Delo, tako kot Dnevnik, nudi vse informacije na enem mestu, v članku priložijo koristne povezave do strani, kjer dobimo o določeni zadevi več podatkov. Podajo tudi informacije s spletne strani Mestne občine Ljubljana, kjer natanko zapišejo, kje je kakšna cesta zaprta, kje so dela na cesti in podobne informacije. Zaprte so nekatere železniške proge, prav tako pa nastajajo težave tudi na cestah, posledično tudi na urgenci. Odpovedan je pouk v nekaterih šolah, seznam je bil objavljen v časopisu in na spletu. Tudi tu poročajo o težavah v živalskem vrtu in na nevarnosti pobega risov. Razložijo tudi pojem žled in vse o njem. O zaporah cest, železniških prog, predorov in prelazov poročajo redno, kar je zelo dobro, saj so ljudje pravočasno obveščeni o zaporah. Ocene poškodovanosti gozda so se povzpele na 500.000 hektarov, kar je 42 odstotkov celotne površine gozda v Sloveniji, poškodovanih pa je več kot polovica vseh gozdnih cest. Vendar nekateri strokovnjaki menijo, da gozd lahko preseneti s hitro obnovo, kot se je v preteklosti to že dogajalo (Utenkar 2014). Opozarjajo tudi na pravilno uporabo agregatov, saj lahko hitro pride do zastrupitve ali smrti, podajo tudi napotke za varno uporabo. Priporočajo, da naj se ljudje izogibajo gibanju v bližini gozdov, na območju Rožnika in Tivolija. Omenijo tudi dobro delo gasilcev, ki so na nogah že kar nekaj časa, nekateri tudi že več dni, tudi dela imajo veliko, saj drevesa kar vztrajno padajo. Veliko škode so utrpela tudi podjetja, kot so Slovenske železnice, Luka Koper in mnoge druge, ki zaradi pomanjkanja elektrike ali drugih vzrokov, povezanih z žledom, niso mogli normalno delovati. Motnje pa so bile tudi pri telekomunikacijskih storitvah. Napovejo, da se bodo razmere izboljšale šele konec tedna, do takrat pa so napovedane padavine in temperature nad ničlo, kar lahko poveča možnost poplav. Upravičeni pa smo tudi do finančne pomoči s strani Evropske solidarnostne pomoči (Božič 2014). Omenijo tudi pomoč Slovenske vojske, ki z oklepnimi vozili pomaga ljudem na Jezerskem in drugod in jim dostavlja hrano in druge potrebne stvari. Poveljnik civilne zaščite Srečko Šestan zanika pisanje Dnevnika, da vojaški agregati samevajo v skladiščih in pove, da je na terenu 219 agregatov, od tega jih je 100 od civilne zaščite in 67 je vojaških, to so tudi vsi, ki jih Slovenska vojska ima. Na Notranjsko pa so prišli pomagat tudi prostovoljni gasilci z drugih območij. Gasilci so ves čas na terenu, pomagajo pa jim tudi pripadniki Slovenske vojske. Slovenska vojska lahko pride na poziv občine, pod vodstvom civilne zaščite, na pomoč lahko priskočijo s svojo mehanizacijo in s tistim, za kar so usposobljeni. Veliko tvegajo tudi zaposleni pri elektro podjetjih, ki popravljajo padle, raztrgane ali uničene električne vodnike. Objavijo tudi možne lokacije, kamor se ljudje lahko zatečejo, če potrebujejo toplo prenočišče ali obrok, teh lokacij pa je po celotni Sloveniji kar nekaj. Tudi tu poročajo o smrti mladega električarja, ki je življenje izgubil med popravilanjem električnih kablov. Pojavi se nova nevarnost, in sicer močni sunki

vetra, ki bodo povzročili dodatno padanje dreves in daljnovodov. Objavijo tudi članek, ki je namenjen izključno Slovenski vojski in kako so vključeni v odpravljanje posledic med in po ujmi, natančne številke in lokacije, skupaj je sodelovalo 1160 pripadnikov Slovenske vojske (Ni.Č. 2014). Minister za obrambo Roman Jakič meni, da se je Slovenska vojska odzvala pravočasno. Objavijo pa tudi anketo o požrtvovalnosti gasilcev - mnenje prebivalcev o njihovem delu. Večina jih meni, da si zaslužijo posebno priznanje, med drugim pa tudi bolj urejen status. Tudi na spletu objavijo pogovor z obramboslovцем Klemnom Grošljem, s katerim se dotikajo tem celovitega nacionalnega sistema kriznega upravljanja, pravočasne vključenosti Slovenske vojske v primerih naravnih nesreč in tudi o statusu in vlogi gasilcev pri naravnih nesrečah (Karba 2014b). V Postojni se razmere še vedno niso izboljšale, saj so še vedno brez elektrike, organizirali pa so tudi krizni center in zamenjali vodstvo civilne zaščite zaradi nezadovoljstva Postojnčanov, kar župan zavrača (S.D. 2014). Napišejo, da so iz sredstev za rezervo predvideli 317.599 evrov za odpravo posledic škode. Ocena škode na železniški infrastrukturi znaša 20 milijonov evrov, ta številka pa se lahko še poveča (Grgič 2014). O dogajanju glede ponovne vzpostavljeni električne energije poročajo v enem članku za vse regije tako, da so vse informacije na enem mestu (Dopisniki Dela 2014). Po ledeni ujmi ustanovijo operativno delovno skupino, ki jo je vodil minister za infrastrukturo Samo Omrzel, na vladi pa so načeli vprašanje delovanja sistema zaščite in reševanje pri nesrečah večjega obsega. Razpravljali pa so tudi o vprašanju delovanje Slovenske vojske glede na očitke, da so reagirali prepozno. Predsednica vlade pove, da bodo na tem področju potrebne zakonske spremembe pristojnosti (Potič 2014). Kasneje o žledu poročajo manj, nekaj več pozornosti namenijo predvsem Olimpijskim igram v Sočiju in poplavam oz. novo nastalim jezerom, ki se razprostirajo med Knežakom in Bačem (Jaksetič 2014). Škodo naj bi pričeli sanirati 17. februarja. Objavijo številke pri odpravljanju posledic ledene ujme, in sicer je bilo na terenu 48.000 ljudi, od tega 33.000 gasilcev, 10.000 zaposlenih v elektropodjetjih, 3000 pripadnikov Slovenske vojske in 2000 prostovoljcev. Poškodovanih je bilo 17 gasilcev, 2 pripadnika Slovenske vojske in 1 smrtni primer (E. R. 2014). Škoda na državni prometni in energetske infrastrukturi naj bi bila po grobih ocenah približno 120 milijonov evrov, brez gozdnih in občinskih cest. O škodi, ki jo je povzročila ledena ujma, so pisali že v tiskani izdaji časopisa Delo, 7. februarja, vendar so se od takrat številke ekstremno povzpele. Elektrodistributerji naj bi imeli za 63,5 milijonov evrov škode, Eles pa še dodatnih 12 milijonov evrov, kar je še enkrat toliko, kot je bila škoda ocenjena 7. februarja 2014 (B. T. 2014).

4.2.4 Večer

Na portalu www.večer.com pričnejo s poročanjem 30. januarja 2014. Poročajo o večjih količinah snega, dežja in ledenega dežja. Največ snega je zapadlo v Ljubljani in okolici, na Štajerskem in Dolenjskem je snega manj. Na Primorskem že pada ledeni dež, poročajo pa tudi že o zastojih v železniškem in cestnem prometu (Spletno uredništvo 2014). Podajo opozorila s strani ARSA o rdečem alarmu in novih grožnjah s slabim vremenom, kasneje tudi veter povzroča veliko težav. Začenjajo padati prva drevesa, zapirajo se šole in vrtci, kasneje objavijo sezname, prav tako že grozijo poplave, saj so vodotoki zamašeni in zato je pretok vode manjša, obstaja pa tudi velika možnost plazov. Največ poškodovanega in padlega drevja je na območju občin Postojna in Pivka, precej težav pa nastaja tudi pri oskrbi z elektriko, kar nekaj težav imajo s tem tudi na Koroškem. Veliko težav pri odpravljanju in reševanju okvar povzroča ledeni dež, ki še vedno ni ponehal (STA 2014d). Škoda, ki nastaja, je vedno večja, zanašajo se na državno pomoč. Za prihodnje dni še vedno napovedujejo padavine in sneženje. Veliko ljudi ostaja brez elektrike, zato so ponekod poslali agregate iz državnih rezerv. Predsednik države se vsem zahvaljuje za nesebično pomoč, obiskal pa je tudi delavce civilne zaščite in gasilce, ki še vedno pomagajo prebivalcem. Poročajo tudi o zaporah na cestah in urejenih obvozih. Odpovedo tudi glavne smučarske tekme (Potočnik 2014). Nemalo težav je žled povzročal tudi v Mariboru, povečano je število obiskov urgence, zato priporočajo, da naj ljudje, če ni nujno, ostanejo doma. Podajo informacije, kakšna je situacija na Štajerskem, kjer se osredotočijo na posamezne regije. Tudi tu odsvetujejo gibanje v naravi, saj je lahko zelo nevarno. V Velenju se na pobudo župana sestane krizni štab, na pomoč pokličejo tudi občane, ki imajo ustrezno znanje, da lahko kakorkoli pomagajo. Poročajo tudi o dogajanju v Pivki in Postojni, kjer bodo sanacije trajale vsaj teden dni. Predsednica vlade in obrambni minister javnosti sporočita, da je 10 odstotkov ljudi odrezanih od elektrike, ter da so aktivirani civilna zaščita, gasilci, vojska, elektropodjetja in drugi, zaprosili pa bomo za pomoč EU in sosednje države (Potočnik in drugi 2014). Poročajo o razmerah na cestah, v avtobusnem in železniškem prometu, v letalskem prometu ne prihaja do sprememb. Nastale so tudi motnje v telekomunikacijskih storitvah, največ jih je na Koroškem in v Notranjsko-Kraški regiji.

Kasneje poročajo o težavah z elektriko po celotni Sloveniji, te številke so še vedno velike, nastajajo pa tudi motnje pri oskrbi s pitno vodo. Podajo tudi nekaj koristnih napotkov in povezav, kjer lahko najdemo koristne informacije za soočanje z nastalo situacijo. Opozorijo pa tudi na problem dostopa do informacij v primeru izpada električne energije, za najkoristnejše so se izkazali prenosni telefoni, baterijski radijski sprejemniki in socialna

omrežja (Grosman 2014). Predsednik države načrte vojske za pomoč ocenjuje kot primerne in v skladu z načrti delovanja civilne zaščite. Poročajo tudi o količini poškodovanega gozda, približno 42 odstotkov, poškodovana je tudi večina gozdnih cest. Končne ocene bodo podane, ko bodo razmere dovoljevale vstop v gozd, saj je vstop trenutno lahko smrtno nevaren (Godec in drugi 2014). Nekaj težav so imela tudi nekatera podjetja, ki zaradi izpada električne energije niso mogli opravljati svojega dela. Tudi pri Večeru poročajo o nekaterih penzijonih, ki so ponudili svoje storitev prebivalcem prizadetih območij. Civilna zaščita, gasilci in Slovenska vojska imajo veliko vlogo pri odpravi posledic ledene ujme, s čimer se strinjajo tudi pri Večeru vendar jim ne posvečajo veliko pozornosti, sicer so mnogokrat omenjeni, vendar na drugačen način. Nove težave povzročajo poplave, ki pa se bodo lahko še stopnjevale, ko se bo stopil ves žled. Tudi tu poročajo o prvi smrtni žrtvi pri odstranjevanju posledic ledene ujme. Poudarjajo, da je na terenu toliko vojakov in vojakinj, kolikor jih je na pobudo lokalnih skupnosti vpoklicala civilna zaščita. Dobro delo Slovenske vojske in gasilcev je pohvalil tudi obrambni minister. Poročajo, da bo vlada iz rezerv za stroške naravne nesreče prispevala 317.599 evrov in da bo Slovenija zaprosila za pomoč Evropski solidarnostni sklad (STA 2014f). Kasneje je potekala seja, kjer so se poslanci seznanili s škodo, ki jo je povzročila ujma. Tudi tu poročajo o novih ocenah škode, ta naj bi znašala 194 milijonov evrov. Naredili so tudi intervju z ljudmi, ki so bili v času ujme izpostavljeni: odgovorni v Službi RS za zaščito in reševanje Maribor, namestnik regijskega gasilskega poveljnika, namestnica Regijskega centra za obveščanje Maribor. Povedali so veliko koristnih informacij in poročali o dogajanju (Kutin in Šulek 2014).

4.2.5 Sklep o poročanju elektronskih medijev

V vseh časopisih večinoma poročajo o istih problemih, nekatere razlike pa vseeno obstajajo. V Slovenskih novicah so pisali bolj subjektivno, večino poročanja so namenili temam, posvečenim problemom prebivalstva, medtem ko so ostali pisali bolj objektivno, predvsem Delo in Večer. Razlika med njima je bila le pri teritoriju, o katerem so poročali, Delo je večinoma poročal o Notranjsko-Kraški regiji, seveda tudi o ostalih regijah, Večer pa je največ poročanja namenil Štajerski, Koroški, Pomurski regiji. Dnevnik je največkrat poročanje v istem članku razdelil po regijah. O tistih, kjer so imeli več težav, so pisali bolj obširno, tam, kjer so jih imeli manj, so pisali manj. Osredotočili so se predvsem na stvari, ki so povzročale največ težav: oskrba z električno energijo, pomanjkanje čiste pitne vode, zaprte cest. Članki v spletni izdaji Dela in Večera, so predvsem daljši in bolj obširni kot v Slovenskih novicah in Dnevniku, podkrepili so z izjavami odgovornih in pristojnih, nekateri pa tudi s strani

strokovnjakov za določeno področje. Prav tako je v člankih opaziti večje število koristnih podatkov za bralca, saj na enem mestu izve več koristnih informacij, s katerimi si lahko pomaga. Tudi tu se nekateri članki oz. dejstva ponavljajo. V spletnih izdajah je veliko več slikovnega gradiva, ki človeku prikaže dejansko stanje, tako se šele dobro zave, kakšna škoda je nastala. Veliko je tudi fotoreportaž. Nekateri članki so podkrepljeni z videoposnetki območij in škode. Delo ima narejene tudi reportaže za vsak dan posebej, kaj se je dogajalo ob določeni uri in kakšne so razmere, kakšna je dejanska škoda. Tu manjkrat omenjajo požrtvovalnost in dobro delo gasilcev, prav tako jim tudi ne pripisujejo velike vloge. Tudi civilne zaščite in Slovenske vojske ne omenjajo pogosto, pravzaprav so omenjeni zelo redko. Vendar nikakor ne moremo mimo dejstva, da so zelo pomagali pri reševanju in odpravljanju posledic ledene ujme. Veliko poročajo o dogajanju v Postojni in Pivki, kjer je bilo najbolj kritično, kar se tiče pomanjkanja električne energije. Večinoma so poročali o istih zadevah, vendar je bil učinek pri branju popolnoma drugačen, saj so nekateri poudarjali tiste stvari, ki so resnično pomembne, drugi pa so o določenih stvareh pisali v teatralnem smislu in poudarjali napačne stvari.

5 Sklep

Na podlagi pregledane literature, sem ugotovila, da je medijsko poročanje ključni dejavnik komuniciranja odgovornih s prebivalstvom. Medijsko poročanje o ledeni ujmi februarja 2014 v Sloveniji je bilo zelo obširno in celovito. S pomočjo teorije sem razložila, kaj medijsko poročanje pomeni, kaj je in zakaj je koristno. Medijsko poročanje ob naravnih nesrečah je zelo pomembno, saj ljudi obvešča o dogajanju, brez informacij ljudje ne zdržijo dolgo, saj nevednost pogosto povzroča paniko. Zelo pomembno pri tem je tudi, da so informacije preverjene, če niso, lahko prav tako povzročijo veliko zmedo in paniko.

Nedvomno lahko trdim, da so na ARSO ustrezno zaznali in opozorili na nevarnost večje količine novega snega, možnih plazov in žledenja, kar so tudi sporočili ustreznim medijem. Razglašeni so bili ustrezni alarmi za opozarjanje prebivalstva, ki so se lahko na krizo vsaj delno pripravili. Nekateri mediji so s poročanjem pričeli že, ko je bilo izdano opozorilo, nekateri pa šele po začetku krize.

Krizno komuniciranje se je izkazalo kot delno učinkovito, javnost ni bila zadovoljna z delovanjem Slovenske vojske, saj so menili, da je bilo odzivanje na tako krizo prepočasno, saj bi lahko nudili veliko pomoč. Nekaj več težav s kriznim komuniciranjem so imeli v Postojni in Pivki, kjer so tudi zamenjali vodstvo civilne zaščite.

Odgovor na prvo raziskovalno vprašanje je pritrdilno, torej, da je bilo poročanje medijev večinoma objektivno, pravočasno, legitimno in celovito. V Slovenskih novicah bili malo manj objektivni, saj so se prepogosto posvečali temam, ki privabljajo bralce, vendar ne podajo koristnih informacij ljudem v stiski, podobna situacija je bila tudi na spletu. Tu se je poznalo, da je več prostora za objavo člankov, zato je bilo tudi posledično več člankov, vendar to ne pomeni nujno nekaj dobrega. Ljudje tako težje izluščijo članke, ki so za njih pomembni in jim podajo koristne informacije. Nekateri članki so bili bolj subjektivne narave, nekaj takih člankov je bilo tudi v Dnevniku. Delo in Večer sta pisala objektivno, podanih je bilo veliko koristnih informacij za spopadanje z nastalo situacijo in tako so ljudje vse pomembne ali potrebne informacije dobili na enem mestu. Pravočasnost pa je nekaterim povzročala težave, Slovenske novice so obsežno začele pisati šele 3. februarja, žledenje pa se je pričelo že 31. januarja. Dnevnik, Delo in Večer so s poročanjem pričeli predvsem z opisovanjem temeljnih pojmov, kasneje pa so se osredotočili tudi na poročanje o dogajanju in podajali so koristne informacije. Na spletu so poročali predvsem o zaporah cest in z nekaterimi opozorili, saj so le tam lahko sproti sporočali spremembe, ki so se dogajale. Vsi pa so poročali celovito, saj so podali vse potrebne informacije, prav tako pa so poročali o vseh regijah, kjer so imeli težave. Informacije so bile verodostojne, podkrepljene so bile z intervjuji, mnenji in izjavami strokovnjakov, na katere so se nanašali članki.

Glede drugega raziskovalnega vprašanja lahko povem, da so tako tiskani kot elektronski mediji poročali o silah za zaščito in reševanje. Največ pozornosti so namenili gasilcem in civilni zaščiti. Z njihovim delovanjem so bili vsi zelo zadovoljni, o njih so poročali s ponosom in v pozitivnem smislu. Tako mediji kot prebivalci pa sprva niso bili zadovoljni z vključevanjem Slovenske vojske, saj se ni takoj vključila v pomoč prebivalstvu. Kasneje so razjasnili postopek vključevanja Slovenske vojske v pomoč pri naravnih nesrečah in tako so kmalu lahko nudili več pomoči, saj so se župani ravnali po navodilih. O tej temi je bilo veliko napisanega, opravljeni so bili tudi intervjuji s strokovnjaki na tem področju, ti so kritizirali trenutni sistem kriznega odzivanja in predlagali nekatere rešitve, ki bi jih morali uvesti. Strokovnjaki so zelo kritični do sedanjega sistema, kar so pogosto ponovili. Gasilce so označili kot naravno bogastvo, brez njihove pomoči bi bila sanacija zelo težavna ali celo nemogoča.

Večer objavi navdihujočo fotografijo, na kateri so gasilci in gasilke, ki so v soju žleda in gasilskih luči odhajali z intervencije. Ta slika je dala gasilcem še večji zagon, da so lahko nadaljevali svoje delo. Dala jim je neko zadovoljstvo in navdih, ki so ga v težkih časih

potrebovali. Veliko pa so tudi pozivali, da bi bilo potrebno urediti njihov status, saj je zelo slabo urejen, kar naj bi se po zagotovilih vlade tudi zgodilo. Civilna zaščita je bila omenjena pogosto, ima tudi zelo pomembno vlogo pri spopadanju s krizo. Največkrat jo omenjajo skupaj z gasilci, saj jih v večini mediji opisujejo kot eno. Na koncu so o vseh pisali kot pozitivnem in potrebnem pogoju za uspešno reševanje situacije.

Tretje raziskovalno vprašanje je bilo namenjeno primerjavi medijev, za začetek lahko povem, da je bilo poročanje v časopisih in na spletu zelo podobno, skoraj vsi članki iz časopisov so bili objavljeni tudi na spletu. Na spletu so večkrat podali razna opozorila o zaprtih cestah, težavah, ki nastajajo zaradi žleda, zaprtih šolah in tako dalje. Predvsem je poročanje potekalo večkrat dnevno, bilo je bolj v koraku s časom. Dejstvo pa je, da je na spletu lahko več informacij, ki nimajo nobene informativne narave, le zasedajo prostor, ki bi ga lahko uporabili za koristne informacije. Takega poročanja je bilo več pri Slovenskih novicah, kjer so le pisali o določenih posameznikih in kaj se z njimi dogaja, pogosto so pisali tudi o tem kako gasilci pomagajo posameznikom. V časopisu so informacije, bolj preverjene in verodostojne, saj kar je enkrat natisnjeno, se ne da več izbrisati. Na spletu je tudi več slik, ki prikažejo dejansko stanje, šele tako dobimo popolno sliko o dogajanju in se zavemo resnosti situacije. Na spletu pogosteje pride do nepreverjenih informacij, vendar jih hitro lahko spremenijo ali izbrišejo. Menim, da je bilo poročanje v časopisih bolj objektivno, verodostojno in celovito. Nove informacije in poročila o dogajanju pa so prej prišle na splet kot v časopise iz jasnih razlogov. Vsak način poročanja ima svoje prednosti in slabosti, zato je pomembno, da se na zanašamo le na enega, saj skupaj tvorita popoln paket informacij. Na spletu vse poteka hitreje, pravočasno, imajo tudi več prostora za članke, informacije za tiskane medije pa so bolj verodostojne in preverjene, ponavadi tudi bolj objektivne.

Glede četrtega raziskovalnega vprašanja je več prednosti kot slabosti. Prednost poročanja elektronskih medijev je predvsem v tem, da lahko novice oz. informacije podajajo sproti, lahko jih tudi osvežujejo in spreminjajo. V današnjih časih lahko elektronske medije spremljamo tudi prek telefona, ki ga imamo vedno pri sebi, zato smo stalno seznanjeni z novicami. Do problema pa pride, ko ostanemo brez električne energije, kot se je to zgodilo v primeru žleda februarja 2014, saj je tudi telefone potrebno napolniti. V takem primeru vidimo v prednosti tudi slabost, saj so tako tiskani mediji edini vir informacij, za katere so ljudje v stiski neizmerno hvaležni, saj ni dobro predolgo ostati brez informacij, saj to lahko povzroči paniko ali še poveča krizo. Na spletu je veliko informacij, kar lahko vidimo kot prednost ali slabost, v naše primeru bi to izpostavila kot slabost poročanja elektronskih medijev, kajti ko

imamo preveč informacij je težko izluščiti tiste, ki so za nas pomembne. Mediji ob naravnih nesrečah predstavljajo edini vir informacij o dogajanju v okolici, zato so v primeru naravnih nesreč zelo pomembni in tudi potrebni.

Komuniciranje je nedvomno pomembno, saj bi v nasprotju ljudje ostali brez informacij, vsekakor pa je zelo pomembno tudi, da komuniciranje temelji na preverjenih dejstvih, je pravočasno in celovito. V nekaterih primerih je pomembno, da je poročanje objektivno, saj tako sporočijo točno določena dejstva. V drugih primerih pa je dobro tudi subjektivno poročanje, saj tako ljudje dobijo občutek, da so tudi njihove težave pomembne.

6 Literatura

1. Agencija Republike Slovenije za okolje. 2014. *Sneg, žled in padavine od 30. januarja do 7. februarja 2014*. Dostopno prek: http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/sneg-zled-padavine_30jan-7feb2014.pdf (10. avgust 2015).
2. Agencija Republike Slovenije za okolje. 2015. *Naravne nesreče*. Dostopno prek: http://www.arso.gov.si/vreme/poro%C4%8Dila%20in%20projekti/NARAVNE_NESREC E.pdf (10. avgust 2015).
3. Andlovič, Aleš. 2014. Nejca ubila elektrika, ko je pomagal drugim. *Slovenske novice*, 7. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/crni-scenarij/doma/nejca-ubila-elektrika-ko-je-pomagal-drugim> (15. avgust 2015).
4. Ankele, Špela, Vladimir Jerman in Lovro Kastelic. 2014. Brez elektrike bodo še deset dni, kruh v odrezane vasi dovažajo oklepniki. *Slovenske novice*, 4. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/brez-elektrike-bodo-se-deset-dni-kruh-v-odrezane-vasi-dovazajo-oklepniki> (15. avgust 2015).
5. *Delo*. 2014. Anketa Dela. *Delo*, 2 (12. februar).
6. *Večer*. 2014. Anketa. *Večer*, 21 (5. februar).
7. B.T. 2014. Škode na infrastrukturi za najmanj 120 milijonov evrov. *Delo*, 13. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/gospodarstvo/okolje/skode-na-infrastrukturi-za-najmanj-120-milijonov-evrov.html> (15. avgust 2015).
8. Bauman, Bojan. 2014. »Katastrofa je hkrati učna ura«. *Večer*, 2. (5. februar).
9. Božič, Anže. 2014. Poleg agregatov lahko dobimo tudi finančno pomoč. *Delo*, 5. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/politika/poleg-agregatov-lahko-dobimo-tudi-financno-pomoc.html> (15. avgust 2015).
10. Brantič, Jan. 2014a. Električni mrk nas je ujel povsem nepripravljene. *Dnevnik*, 3 (4. februar).
11. --- 2014b. Električni mrk nas je ujel povsem nepripravljene. *Dnevnik*, 4. februar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042621885/slovenija/elektricni-mrk-nas-je-ujel-povsem-neprip> ravljene (15. avgust 2015).
12. Cegnar, Tanja. 2014. Žled. *Slovenske novice*, 18 (7. februar 2014).

13. Dopisniki dela. 2014. V Cerknici elektriko pričakujejo v nedeljo del Postojne v petek zvečer. *Delo*, 6. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/v-cerknici-elektriko-pricakujejo-v-nedeljo-del-postojne-v-petek-zvecер.html> (15. avgust 2015).
14. E. R. 2014. Usposobili bodo 300 novih gozdarjev sekačev. *Delo*, 11. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/usposobili-bodo-300-novih-gozdarjev-sekacev.html> (15. avgust 2015).
15. Esih, Uroš. 2014. Vlada nad ujmo s 300 tisoč evri. *Večer*, 2 (7. februar).
16. Godec, Urška, Rozmari Petek, Anja Hrščak in spletno uredništvo. 2014. Zgodbe s terena: Prometna signalizacija ni za okras. *Večer*, 3. februar. Dostopno prek: <http://ris.vecер.com/arhivi/clanek.aspx?id=302139734172316157505A767837&tip=A&Tabela=2014> (22. avgust 2015).
17. Grgič, Maja. 2014. Prva vladna pomoč za nakup agregatov. *Delo*, 6. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/prva-vladna-pomoc-za-nakup-agregatov.html> (15. avgust 2015).
18. Grosman, Gregor. 2014. Na poti na Koroško dva večja agregata. *Večer*, 3. februar. Dostopno prek: <http://ris.vecер.com/arhivi/clanek.aspx?id=302139734171396057505A767837&tip=A&Tabela=2014> (22. avgust 2015).
19. Jaksetič, Dragica. 2014. Strogo nadzorovana »jezera«. *Delo*, 11. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/strogo-nadzorovana-jezera.html> (15. avgust 2015).
20. Jenko, Peter. 2014. Žled: vodič do pomembnih informacij. *Dnevnik*, 3. februar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042621848/slovenija/zled-vodic-do-pomembnih-informacij> (15. avgust 2015).
21. Karba, Dejan. 2014a. »Zmogljivosti vojske bi se lahko aktiviralen prej«. *Delo*, 2 (6. februar).
22. --- 2014b. »Zmogljivosti vojske bi se lahko aktivirale prej«. *Delo*, 6. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/zmogljivosti-vojske-bi-se-lahko-aktivirale-prej.html> (15. avgust 2015).
23. Knez, Primož. 2014. Vojaki pridejo na ukaz. *Dnevnik*, 5. februar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042622085/slovenija/vojaki-pridejo-na-ukaz> (15. avgust 2015).
24. Kocjan, Aleš in Jana Juvan. 2014. Na smrtno nevarni cesti do Jezerskega. *Večer*, 3 (6. februar).
25. Kutin, Andreja in Katarina Šulek. 2014. Usodni drugi drugi. *Večer*, 16. februar. Dostopno prek:

- <http://ris.vecer.com/arhivi/clanek.aspx?id=302230486148322157505A767837&tip=A&Tabela=2014> (17. avgust 2015).
26. Ma. F. 2014. FOTO: »Narava je resnično lahko neizprosna«. Slovenske novice, 4. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/foto-narava-je-resnicno-lahko-neizprosna> (15. avgust 2015).
 27. Malešič, Marjan, Sandra B. Hrvat in Marko Polič. 2006. *Komuniciranje v krizi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
 28. Malešič, Marjan. 2004. *Krizno upravljanje in vodenje v sloveniji: izzivi in priložnosti*, ur. Marjan Malešič. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
 29. Malešič, Marjan. 2006. Teorija kriznega komuniciranja. *Ujma: revija za vprašanja pred naravnimi in drugimi nesrečami* 20 (20): 293–300. Dostopno prek: http://www.sos112.si/slo/tdocs/ujma/2006/malesic_2.pdf (25. avgust 2015).
 30. Ni. Č. 2014. Pri odpravljanju posledic danes sodeluje 500 vojakov. *Delo*, 5. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/pri-odpravljanju-posledic-danes-sodeluje-500-vojakov.html> (15. avgust 2015).
 31. Ni. Č., Delo.si, B.Š., B.R., Bl. R., M. H., S. F., B. M., K. Ž., M. C. in P. B. 2014. Brez elektrike več kot 100.000 gospodinjstev. *Delo*, 2. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/brez-elektrike-vec-kot-100-000-gospodinjstev.html> (15. avgust 2015).
 32. Novak, Božidar. 2000. *Krizno komuniciranje in upravljanje nevarnosti: priročnik za krizne odnose z javnostmi v praksi*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
 33. P.J. 2014. Civilna zaščita v čiščenje vodotokov, sicer bodo poplave. *Slovenske novice*, 6. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/civilna-zascita-v-ciscenje-vodotokov-sicer-bodo-poplave> (14. avgust 2015).
 34. P.K. 2014. Na terenu 500 vojakov in 27 valukov. *Dnevnik*, 7 (6. februar)
 35. Pajnik, Mojca. 2013. Zapiski s predavanj: *Komunikacijski sistemi*.
 36. Petelinšek, Andrej. 2014. V žarišču: Solidarnost tali ledeni oklep, ki naj bi jutri le popustil. *Večer*, 1 (4. februar).
 37. Pihlar, Tatjana. 2014. Po žledeu grozijo še poplave. *Dnevnik*, 12 (7. februar).
 38. Porfiriev, B. in L. Svedin. 2002. *Crisis Management in Russia. Overcoming Institutional Rigidity and Resource Constraints*. Stockholm: CRISMART
 39. Potič, Zoran. 2014. Do ocene škode po ujmi tudi s satelitskimi posnetki. *Delo*, 10. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/do-ocene-skode-po-ujmi-tudi-s>

satelitsk

imi-posnetki.html (15. avgust 2015).

40. Potočnik, Karin, Rozmari Petek, Gregor Grosman, STA in spletno uredništvo. 2014. FOTO in VIDEO: Izredne razmere tudi v Mariboru; ne uporabljajte dvigal. *Večer*, 2. februar. Dostopno prek: <http://ris.vecer.com/arhivi/clanek.aspx?id=302139734170352157505A767837&tip=A&Tabela=2014> (17. avgust 2015).
41. Potočnik, Karin. 2014. Promet oviran na cestah po vsej Sloveniji. *Večer*, 1. februar. Dostopno prek: <http://ris.vecer.com/arhivi/clanek.aspx?id=302139734170324057505A767837&tip=A&Tabela=2014> (17. avgust 2015).
42. Rupnik Ženko, Veronika. 2014. Nezaupnico postojnski civilni zaščitni. *Dnevnik*, 12 (7. februar).
43. S. D. 2014. Zamenjava vodstva civilne zaščite v Postojni. *Delo*, 6. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/zamenjava-vodstva-civilne-zascite-v-postojni.html> (15. avgust 2015).
44. Sinjur, Iztok, Marija Kolšek, Milan Race in Gregor Vertačnik. 2010. Žled v Sloveniji januarja 2010. *Gozdarski vestnik* (68): 121–7.
45. Slovenske novice. Dostopno prek: www.slovenskenovice.si (15. avgust 2015).
46. Smajila, Barbara. 2014. Na vrhu bi se pohodniki najraje zjokali. *Dnevnik*, 9 (17. februar).
47. Spletno uredništvo. 2014 Največ snega v Ljubljani, na Primorskem ledeni dež. *Večer*, 30. januar. Dostopno prek: <http://ris.vecer.com/arhivi/clanek.aspx?id=302139734149352157505A767837&tip=A&Tabela=2014> (17. avgust 2015).
48. Spletno uredništvo. 2014. Vlada bo iz rezerv prispevala 317.599 evrov za kritje škode. *Večer*, 6. februar. Dostopno prek: <http://www.vecer.com/clanek/201402066000215> (17. avgust 2015).
49. STA, Mo. S. In S. U. 2014. FOTO: Na terenu več kot 10.000 gasilcev. Slovenske novice, 3. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/foto-na-terenu-vec-kot-10000-gasilcev> (15. avgust 2015).
50. STA in T. L. 2014. Veliki kosi ledu padajo z dreves, spet velike težave z elektriko. *Slovenske novice*, 5. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/veliki-kosi-ledu-padajo-z-dreves-spet-velike-tezave-z-elektriko> (15. avgust 2015).

51. STA. 2014a. Pri delu na terenu umrl 20-letni električar, usoden naj bi bil udar elektrike. *Dnevnik*, 5. februar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042622132/kronika/pri-delu-na-terenu-umrl-elektricar-pri-odpravi-posledic-ujme-danes-sodelovalo-okoli-7300-ljudi> (15. avgust 2015).
52. --- 2014b. Škoda posledic ledenega oklepa naj bi preseгла 66 milijonov evrov (foto). *Dnevnik*, 6. februar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042622222/slovenija/vlada-za-nujno-kritje-strokov-naravne-nesrece-iz-rezerve-namenja-317-tisocakov> (15. avgust 2015).
53. --- 2014c. Škode v gozdovih po najnovejših ocenah 194 milijonov evrov. *Dnevnik*, 12. februar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042633466/slovenija/skode-v-gozdovih-po-najnovejsih-ocenah-za-194-milijonov-evrov> (15. avgust 2015).
54. --- 2014č. Škoda zaradi februarskih ujm skoraj 430 milijonov evrov. *Dnevnik*, 27. marec. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042644054/kronika/skoda-zaradi-februarskih-ujm-skoraj-430-milijonov-evrov> (15. avgust 2015).
55. --- 2014d. Čez vikend na dan tudi do 40 cm novega snega. *Večer*, 31. januar. Dostopno prek: <http://ris.vecer.com/arhivi/clanek.aspx?id=302139734149386157505A767837&tip=A&Tabela=2014> (17. avgust 2015).
56. --- 2014e. Številne železniške proge bodo v torek spet prevozne. *Dnevnik*, 3. februar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042621881/slovenija/stevilne-zelezniske-proge-bodo-v-torek-spet-prevozne> (15. avgust 2015).
57. --- 2014f. Vlada bo iz rezerv prispevala 317.599 evrov za kritje škode. *Večer*, 6. februar. Dostopno prek: <http://www.vecer.com/clanek/201402066000215> (15. avgust 2015).
58. --- 2014g. Šolarji ostali ujeti na Vojskem. *Slovenske novice*, 1. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/solarji-ostali-ujeti-na-vojskem> (15. avgust 2015).
59. --- 2014h. FOTO: 22.000 ljudi čez noč brez elektrike, vreme uničuje. *Slovenske novice*, 2. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/foto-22000-ljudi-cez-noc-brez-elektrike-vreme-unicuje> (15. avgust 2015).
60. ---2014i. Smučišče Črni vrh nad Cerknim: ujetih 35 smučarjev. *Slovenske novice*, 3. februar. Dostopno prek: <http://www.slovenskenovice.si/crni-scenarij/doma/smucisce-crni-vrh-nad-cerknim-ujetih-35-smucarjev> (15. avgust 2015).
61. Sušnik, dr. Andrej. 2014a. Slovenski gozdovi v led okovani. *Slovenske novice*, 18 (4. februar).

62. --- 2014b. 500.000 hektarjev gozda in 7000 km gozdnih cest. *Slovenske novice*, 18 (11. februar).
63. Sveta, Uroš in Marjan Malešič. 2014. *Slovenija v ledenih okovih 2014 – odzivi in izzivi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, založba FDV.
64. Šoštarič, Marjeta. 2014. Prva pomoč za razdejanje po ujmi. *Delo*, 7 (7. februar).
65. Utenkar, Gorazd. 2014. Nad hitrostjo obnove gozda bomo presenečeni. *Delo*, 8. februar. Dostopno prek: <http://www.delo.si/zgodbe/nedeljskobranje/nad-hitrostjo-obnove-gozda-bomo-preseneceni.html> (15. avgust 2015).
66. Žišt, Damijana. 2014. Tinjčani v šoku zaradi Nejčeve smrti. *Večer*, 3 (7. februar).